

ZAKON

O VISOKOM OBRAZOVANJU

("Sl. glasnik RS", br. 76/2005, 100/2007 - autentično tumačenje, 97/2008, 44/2010, 93/2012, 89/2013 i 99/2014)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se sistem visokog obrazovanja, uslovi i način obavljanja delatnosti visokog obrazovanja, finansiranje, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje ove delatnosti.

Delatnost visokog obrazovanja

Član 2

Delatnost visokog obrazovanja od posebnog je značaja za Republiku Srbiju (u daljem tekstu: Republika) i deo je međunarodnog, a posebno evropskog, obrazovnog, naučnog, odnosno umetničkog prostora.

Ciljevi visokog obrazovanja

Član 3

Ciljevi visokog obrazovanja jesu:

- 1) prenošenje naučnih, stručnih i umetničkih znanja i veština;
- 2) razvoj nauke i unapređivanje umetničkog stvaralaštva;
- 3) obezbeđivanje naučnog, stručnog i umetničkog podmlatka;
- 4) pružanje mogućnosti pojedincima da pod jednakim uslovima steknu visoko obrazovanje i da se obrazuju tokom čitavog života;
- 5) bitno povećanje broja stanovnika sa visokim obrazovanjem.

Principi visokog obrazovanja

Član 4

Delatnost visokog obrazovanja zasniva se na sledećim principima:

- 1) akademske slobode;
- 2) autonomija;

- 3) jedinstvo nastave i naučnoistraživačkog, odnosno umetničkog rada;
- 4) otvorenost prema javnosti i građanima;
- 5) uvažavanje humanističkih i demokratskih vrednosti nacionalne i evropske tradicije i vrednosti kulturnog nasleđa;
- 6) poštovanje ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih vidova diskriminacije;
- 7) usklađivanje sa evropskim sistemom visokog obrazovanja i unapređivanje akademske mobilnosti nastavnog osoblja i studenata;
- 8) učešće studenata u upravljanju i odlučivanju, posebno u vezi sa pitanjima koja su od značaja za kvalitet nastave;
- 9) ravnopravnost visokoobrazovnih ustanova bez obzira na oblik svojine, odnosno na to ko je osnivač;
- 10) afirmacija konkurencije obrazovnih i istraživačkih usluga radi povećanja kvaliteta i efikasnosti visokoškolskog sistema;
- 11) obezbeđivanje kvaliteta i efikasnosti studiranja.

Akademske slobode

Član 5

Akademske slobode jesu:

- 1) sloboda naučnoistraživačkog rada i umetničkog stvaralaštva, uključujući slobodu objavljivanja i javnog predstavljanja naučnih rezultata i umetničkih dostignuća;
- 2) sloboda izbora metoda interpretacije nastavnih sadržaja;
- 3) sloboda izbora studijskih programa.

Autonomija

Član 6

Autonomija univerziteta i drugih visokoškolskih ustanova podrazumeva, u skladu sa ovim zakonom:

- 1) pravo na utvrđivanje studijskih programa;
- 2) pravo na utvrđivanje pravila studiranja i uslova upisa studenata;
- 3) pravo na uređenje unutrašnje organizacije;
- 4) pravo na donošenje statuta i izbor organa upravljanja i drugih organa, u skladu sa ovim zakonom;
- 5) pravo na izbor nastavnika i saradnika;
- 6) pravo na izdavanje javnih isprava;

7) pravo na raspolaganje finansijskim sredstvima, u skladu sa zakonom;

8) pravo na korišćenje imovine, u skladu sa zakonom;

9) pravo na odlučivanje o prihvatanju projekata i o međunarodnoj saradnji.

Prava iz stava 1. ovog člana ostvaruju se uz poštovanje principa otvorenosti prema javnosti i građanima.

Nepovredivost akademskog prostora

Član 7

Prostor visokoškolske ustanove nepovrediv je i u njega ne mogu ulaziti pripadnici organa nadležnog za unutrašnje poslove bez dozvole nadležnog organa te ustanove, osim u slučaju ugrožavanja opšte sigurnosti, života, telesnog integriteta, zdravlja ili imovine.

Pravo na visoko obrazovanje

Član 8

Pravo na visoko obrazovanje imaju sva lica sa prethodno stečenim srednjim obrazovanjem, bez obzira na rasu, boju kože, pol, seksualnu orijentaciju, etničko, nacionalno ili socijalno poreklo, jezik, veroispovest, političko ili drugo mišljenje, status stečen rođenjem, postojanje senzornog ili motornog hendikepa ili imovinsko stanje.

Izuzetno, pod uslovima određenim statutom visokoškolske ustanove, pravo na visoko obrazovanje ima i lice bez stečenog srednjeg obrazovanja koje konkuriše za upis na studijske programe iz umetničkih oblasti.

Visokoškolska ustanova utvrđuje, u skladu sa zakonom, kriterijume na osnovu kojih se obavlja klasifikacija i izbor kandidata za upis (uspeh u prethodnom obrazovanju, vrsta prethodnog obrazovanja, posebna znanja, veštine ili sposobnosti i sl.).

II OBEZBEĐIVANJE KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA

Nacionalni savet za visoko obrazovanje

Član 9

Nacionalni savet za visoko obrazovanje (u daljem tekstu: Nacionalni savet) obrazuje se radi obezbeđivanja razvoja i unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja.

Sastav Nacionalnog saveta

Član 10

Nacionalni savet ima 21 člana, koje bira Narodna skupština Republike Srbije (u daljem tekstu: Narodna skupština), i to:

1) 12 članova iz reda redovnih profesora, vrhunskih naučnika u zvanju naučnog savetnika, odnosno umetnika sa međunarodno priznatim radovima ili osvedočenim doprinosom nacionalnoj kulturi, vodeći računa o zastupljenosti obrazovno-naučnih, odnosno obrazovno-umetničkih polja, kao i zastupljenosti instituta u sastavu univerziteta na predlog Konferencije univerziteta;

2) dva člana iz reda profesora strukovnih studija, na predlog Konferencije akademija strukovnih studija;

3) sedam članova iz reda istaknutih ličnosti iz oblasti nauke, kulture, prosvete, umetnosti, odnosno privrede, od kojih šest članova na predlog Vlade Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada) od kojih je jedan predstavnik Kosova i Metohije sa Univerziteta u Prištini sa sedištem u Kosovskoj Mitrovici, a jednog člana na predlog nadležnog organa Autonomne pokrajine Vojvodine.

U radu Nacionalnog saveta sa pravom odlučivanja u pitanjima iz člana 11. tač. 7) - 11) učestvuju dva predstavnika studenata koje određuju studentske konferencije, na period od dve godine.

Kada se na jeziku nacionalne manjine u celini ili delimično izvodi nastava u okviru visokog obrazovanja, predstavnik nacionalnog saveta nacionalne manjine sa pravom odlučivanja učestvuje u radu Nacionalnog saveta.

Konferencija univerziteta, odnosno Konferencija akademija strukovnih studija, objavljuje javni poziv za prijavljivanje kandidata za članove Nacionalnog saveta.

Rok za prijavljivanje kandidata za članove Nacionalnog saveta jeste 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva.

Lista prijavljenih kandidata stavlja se na uvid javnosti u roku od 10 dana od isteka roka za prijavljivanje kandidata.

Primedbe i predlozi u vezi sa prijavljenim kandidatima mogu se dostaviti u roku od 30 dana od dana stavljanja liste kandidata na uvid javnosti.

Konferencija univerziteta, odnosno Konferencija akademija strukovnih studija, upućuje predlog, vodeći računa i o broju studenata i broju nastavnika i saradnika univerziteta, od najviše 15, odnosno najviše tri kandidata Narodnoj skupštini u roku od 30 dana po isteku roka za dostavljanje primedaba i predloga.

Vlada upućuje Narodnoj skupštini predlog iz stava 1. tačka 3) ovog člana, u roku od 90 dana od dana objavljivanja javnih poziva iz stava 2. ovog člana.

Član Nacionalnog saveta ne može biti lice izabrano, postavljeno ili imenovano na funkciju u državnom organu, organu teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave, u organ političke stranke ili na dužnost organa poslovođenja visokoškolske ustanove.

Mandat članova Nacionalnog saveta traje četiri godine. Isto lice može biti izabrano za člana Nacionalnog saveta najviše dva puta.

Narodna skupština razrešava člana Nacionalnog saveta pre isteka mandata, i to:

1) na lični zahtev;

2) ako ne ispunjava dužnosti člana Nacionalnog saveta ili svojim postupcima povredi ugled te dužnosti, a na predlog Konferencije univerziteta, Konferencije akademija strukovnih studija, Vlade, odnosno nadležnog organa Autonomne pokrajine Vojvodine - za članove čiji izbor predlaže;

3) ukoliko nastupi uslov iz stava 8. ovog člana.

Nacionalni savet bira predsednika iz reda svojih članova.

Članovi Nacionalnog saveta imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Narodna skupština, na predlog nadležnog odbora Narodne skupštine.

Nadležnost Nacionalnog saveta

Član 11

Nacionalni savet:

- 1) prati razvoj visokog obrazovanja i njegovu usklađenost sa evropskim i međunarodnim standardima;
- 2) predlaže ministarstvu nadležnom za poslove visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo) politiku visokog obrazovanja;
- 3) daje mišljenje o politici upisa na visokoškolske ustanove;
- 4) daje mišljenje u postupku donošenja propisa kojima se uređuju pitanja od značaja za delatnost visokog obrazovanja;
- 5) predlaže Vladi normative i standarde rada visokoškolskih ustanova, kao i materijalna sredstva za njihovo ostvarivanje, po pribavljenom mišljenju Konferencije univerziteta i Konferencije akademija strukovnih studija;
- 6) utvrđuje naučne, umetničke, odnosno stručne oblasti u okviru polja iz člana 27. ovog zakona, na predlog Konferencije univerziteta i Konferencije akademija strukovnih studija;
- 7) utvrđuje standarde za samovrednovanje i ocenjivanje kvaliteta visokoškolskih ustanova;
- 8) utvrđuje standarde i postupak za spoljašnju proveru kvaliteta visokoškolskih ustanova;
- 9) utvrđuje standarde za početnu akreditaciju;
- 10) utvrđuje standarde i postupak za akreditaciju visokoškolskih ustanova;
- 11) utvrđuje standarde i postupak za akreditaciju studijskih programa;
- 12) odlučuje u drugom stepenu po žalbama u postupku akreditacije;
- 13) utvrđuje minimalne uslove za izbor u zvanja nastavnika, na predlog Konferencije univerziteta, odnosno Konferencije akademija strukovnih studija, imajući u vidu odgovarajuće kriterijume ministarstva nadležnog za naučnoistraživačku delatnost;
- 14) utvrđuje listu stručnih, akademskih i naučnih naziva sa naznakom zvanja odgovarajućeg stepena studija iz odgovarajućih oblasti i skraćenice stručnih, akademskih i naučnih naziva;
- 14a) predlaže Ministarstvu nacionalni okvir kvalifikacija za nivo visokog obrazovanja;
- 15) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom.

Akti iz tač. 6)-11) i tač. 13) i 14) ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Rad Nacionalnog saveta

Član 12

Rad Nacionalnog saveta je javan.

Nacionalni savet, za potrebe svog rada, može da obrazuje posebna radna tela.

Sredstva za rad Nacionalnog saveta i njegovih radnih tela obezbeđuju se u budžetu Republike.

Stručne, administrativno-tehničke i informatičke poslove za potrebe Nacionalnog saveta i njegovih radnih tela obavlja Ministarstvo.

Nacionalni savet podnosi Narodnoj skupštini izveštaj o svom radu najmanje jedanput godišnje.

Nacionalni savet donosi poslovnik o svom radu.

Komisija za akreditaciju i proveru kvaliteta

Član 13

Radi obavljanja poslova akreditacije, provere kvaliteta visokoškolskih ustanova i jedinica u njihovom sastavu i vrednovanja studijskih programa, Nacionalni savet obrazuje posebno radno telo - Komisiju za akreditaciju i proveru kvaliteta (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija ima 17 članova.

Članove Komisije bira Nacionalni savet i to:

- 1) po tri iz svakog obrazovno-naučnog, odnosno obrazovno-umetničkog polja, iz člana 27. ovog zakona, iz reda istaknutih redovnih profesora, naučnika, umetnika i stručnjaka, na predlog Konferencije univerziteta,
- 2) dva, iz reda profesora strukovnih studija, na predlog Konferencije akademija strukovnih studija.

U postupku utvrđivanja predloga iz stava 3. ovog člana, ovlašćeni predlagač objavljuje javni poziv za prijavljivanje kandidata za članove Komisije.

Rok za prijavljivanje kandidata za članove Komisije jeste 15 dana od dana objavljivanja javnog poziva.

Lista prijavljenih kandidata stavlja se na uvid javnosti u roku od osam dana od isteka roka za prijavljivanje kandidata.

Primedbe i predlozi u vezi sa prijavljenim kandidatima mogu se dostaviti u roku od 30 dana od dana stavljanja liste prijavljenih kandidata na uvid javnosti.

Nakon razmatranja primedaba i predloga iz stava 7. ovog člana ovlašćeni predlagač utvrđuje predlog od najviše:

- 1) po pet kandidata iz svakog obrazovno-naučnog, odnosno obrazovno-umetničkog polja, kada je predlagač Konferencija univerziteta,
- 2) tri kandidata, kada je predlagač Konferencija akademija strukovnih studija,

i upućuje ga Nacionalnom savetu u roku od 15 dana od isteka roka iz stava 7. ovog člana, uzimajući u obzir te primedbe i predloge.

Nacionalni savet bira članove Komisije u roku od 30 dana od dana prijema predloga iz stava 8. ovog člana.

Član Komisije ne može biti lice izabrano, postavljeno ili imenovano na funkciju u državnom organu, organu teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave, u organ političke stranke ili nevladine organizacije koja se bavi obrazovanjem ili na dužnost organa poslovođenja visokoškolske ustanove.

Mandat člana Komisije traje četiri godine. Isto lice može biti izabrano za člana Komisije najviše dva puta.

Nacionalni savet razrešava člana Komisije pre isteka mandata:

- 1) na lični zahtev;
- 2) ako nesavesno obavlja poslove u Komisiji ili svojim postupcima povredi ugled dužnosti koju obavlja, a na obrazloženi predlog Konferencije univerziteta;
- 3) ukoliko nastupi uslov iz stava 10. ovog člana;
- 4) ukoliko se bez opravdanog razloga ne okonča postupak akreditacije u propisanom roku u oblasti za koju je član Komisije zadužen.

Komisija radi i odlučuje na sednicama, u skladu sa poslovníkom koji donosi.

Komisija bira predsednika iz reda svojih članova.

Komisija najmanje jedanput godišnje podnosi Nacionalnom savetu izveštaj o svom radu, o čemu Nacionalni savet obaveštava javnost i dostavlja ga Narodnoj skupštini.

Sredstva za rad Komisije obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije. Visinu naknade za akreditaciju utvrđuje Komisija, uz saglasnost Nacionalnog saveta i Vlade. Naknada za akreditaciju visokoškolske ustanove uplaćuje se na račun propisan za uplatu javnih prihoda budžeta Republike Srbije. Visinu naknade za akreditaciju utvrđuje Nacionalni savet, uz saglasnost Vlade.

Članovi Komisije imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Narodna skupština, na predlog nadležnog odbora Narodne skupštine.

Nadležnost i rad Komisije

Član 14

Komisija:

- 1) predlaže Nacionalnom savetu standarde za početnu akreditaciju;
- 2) predlaže Nacionalnom savetu standarde i postupak za akreditaciju visokoškolskih ustanova;
- 3) predlaže Nacionalnom savetu standarde i postupak za akreditaciju studijskih programa;
- 4) predlaže Nacionalnom savetu standarde za samovrednovanje i ocenjivanje kvaliteta visokoškolskih ustanova;

- 5) predlaže Nacionalnom savetu standarde i postupak za spoljašnju proveru kvaliteta visokoškolskih ustanova;
- 6) pomaže i saraduje sa visokoškolskim ustanovama i jedinicama u njihovom sastavu u obezbeđivanju i unapređenju njihovog kvaliteta;
- 7) sprovodi postupak akreditacije ustanova i studijskih programa u oblasti visokog obrazovanja, odlučuje o zahtevu za akreditaciju i izdaje uverenje o akreditaciji na obrascu čiju sadržinu utvrđuje;
- 8) stara se o harmonizaciji standarda i procedura u oblasti akreditacije, u okviru evropskog prostora visokog obrazovanja;
- 9) sačinjava izveštaj o početnoj akreditaciji u postupku izdavanja dozvole za rad;
- 10) obavlja i druge poslove u skladu sa aktom o obrazovanju Komisije.

Za potrebe sprovođenja postupaka iz stava 1. tač. 7) i 9) ovog člana, Komisija obrazuje stručne timove i imenuje njihove članove (u daljem tekstu: recenzenti), koji razmatraju pojedinačne zahteve za sprovođenje postupaka, a čiji rad se finansira iz istih izvora kao i rad Komisije.

Komisija imenuje recenzente na osnovu javnog poziva, iz reda međunarodno priznatih domaćih i inostranih univerzitetskih nastavnika, naučnika, umetnika ili stručnjaka, a u slučaju da je reč o studijskom programu specifično nacionalnog karaktera - iz reda priznatih domaćih univerzitetskih nastavnika, naučnika, umetnika ili stručnjaka.

Kod akreditacije studijskog programa doktorskih studija najmanje jedan recenzent mora biti nastavnik, naučnik ili umetnik zaposlen na visokoškolskoj, odnosno naučnoj ustanovi iz inostranstva, koji ispunjava uslove da bude mentor na tom studijskom programu, u skladu sa standardima iz člana 11. stav 1. tačka 11) ovog zakona.

Recenzent Komisiji dostavlja svoj izveštaj u roku od 60 dana od dana prijema zahteva Komisije.

Komisija dostavlja Nacionalnom savetu konačan izveštaj koji je trajno dostupan javnosti na zvaničnoj internet stranici Komisije, a koji sadrži sve podatke o ispunjenosti, odnosno neispunjenosti propisanih standarda.

Komisija obezbeđuje zaštitu podataka o tome kojem od recenzenata je podnet zahtev iz stava 4. ovog člana.

Recenzenti imaju pravo na naknadu za rad u skladu sa aktom koji donosi Nacionalni savet.

U sprovođenju postupaka iz stava 1. tač. 7) i 9) ovog člana Komisija može koristiti usluge međunarodnih organizacija i asocijacija iz oblasti obezbeđivanja kvaliteta visokog obrazovanja, u skladu sa aktom koji donosi Nacionalni savet.

Obezbeđivanje kvaliteta visokoškolske ustanove

Član 15

Samostalna visokoškolska ustanova, odnosno visokoškolska jedinica u njenom sastavu, svojim statutom, odnosno opštim aktom definiše tela i postupke vezane za praćenje, obezbeđivanje, unapređenje i razvoj kvaliteta studijskih programa, nastave i uslova rada.

Provera ispunjenja obaveza samostalne visokoškolske ustanove i visokoškolske jedinice u njenom sastavu, u pogledu kvaliteta, vrši se u skladu sa pravilnikom koji, na predlog Nacionalnog saveta, donosi ministar nadležan za poslove visokog obrazovanja (u daljem tekstu: ministar).

U postupku provere kvaliteta uzima se u obzir i ocena studenata o studijskim programima.

Komisija obavlja proveru ispunjavanja obaveza samostalne visokoškolske ustanove i visokoškolske jedinice u njenom sastavu u vezi sa kvalitetom prema godišnjem planu poslova, po posebnom nalogu Nacionalnog saveta, na zahtev samostalne visokoškolske ustanove ili ministra.

Podnosioci zahteva za proveru ispunjenja obaveza samostalne visokoškolske ustanove i visokoškolske jedinice u njenom sastavu u pogledu kvaliteta ne mogu ponovo podneti takav zahtev za istu visokoškolsku ustanovu, odnosno visokoškolsku jedinicu u njenom sastavu, u narednih godinu dana.

Komisija dostavlja izveštaj o izvršenoj proveri ispunjavanja obaveza samostalne visokoškolske ustanove i visokoškolske jedinice u njenom sastavu u vezi sa kvalitetom Nacionalnom savetu, ministru i samostalnoj visokoškolskoj ustanovi.

Samostalna visokoškolska ustanova iz stava 6. ovog člana može u roku od 15 dana od dana dostavljanja izveštaja o izvršenoj proveri dostaviti Nacionalnom savetu primedbe na izveštaj.

Nacionalni savet izveštaj Komisije prosleđuje Konferenciji univerziteta i Studentskoj konferenciji univerziteta, odnosno Konferenciji akademija strukovnih studija i Studentskoj konferenciji akademija strukovnih studija.

Nacionalni savet utvrđuje ocenu ispunjenosti obaveza samostalne visokoškolske ustanove i visokoškolske jedinice u njenom sastavu u vezi sa kvalitetom, na osnovu izveštaja Komisije, i dostavlja je samostalnoj visokoškolskoj ustanovi i ministru.

Rezultati provere ispunjenosti obaveze samostalne visokoškolske ustanove u vezi sa kvalitetom objavljuju se, u skladu sa aktom Nacionalnog saveta.

Akreditacija

Član 16

Akreditacijom se utvrđuje da visokoškolska ustanova i studijski programi ispunjavaju standarde iz člana 11. tač. 10) i 11) ovog zakona i da visokoškolska ustanova ima pravo na izdavanje javnih isprava u skladu sa ovim zakonom.

U postupku akreditacije visokoškolske ustanove utvrđuje se da li ustanova ispunjava i odgovarajuće uslove iz čl. 33-37. ovog zakona, kao i da li ispunjava uslov u pogledu potrebnog broja nastavnika.

Uslov u pogledu potrebnog broja nastavnika visokoškolska ustanova ispunjava ako ima nastavnike u radnom odnosu sa punim radnim vremenom za izvođenje najmanje 70% časova aktivne nastave na studijskom programu za koji se traži dozvola za rad, a najmanje 20 nastavnika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom na visokoškolskoj ustanovi.

Izuzetak su studijski programi u polju umetnosti gde taj broj ne može biti manji od 50%.

Od ukupnog broja nastavnika potrebnih za obavljanje nastave po godinama studija za studijski program za koji se traži dozvola za rad, akademije strukovnih studija i visoke škole strukovnih studija, izuzev u polju umetnosti, moraju da imaju najmanje 50% nastavnika sa stečenim naučnim nazivom doktora nauka.

U postupku akreditacije master akademskog, odnosno doktorskog studijskog programa utvrđuje se i da li su ispunjeni uslovi za obavljanje naučnoistraživačkog, odnosno umetničkog rada, u skladu sa zakonom.

Postupak akreditacije sprovodi se redovno, u roku od pet godina, a vanredno na zahtev Ministarstva, osnivača, odnosno same visokoškolske ustanove.

U postupku akreditacije Komisija:

- 1) izdaje uverenje o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa;
- 2) upućuje visokoškolskoj ustanovi akt upozorenja, kojim se ukazuje na nedostatke u pogledu ispunjenosti uslova, kvaliteta rada visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa, i ostavlja rok za otklanjanje navedenih nedostataka, s tim što po isteku tog roka odlučuje o zahtevu;
- 3) donosi rešenje kojim se odbija zahtev za akreditaciju.

U postupku odlučivanja o akreditaciji Komisija uzima u obzir rezultate vrednovanja kvaliteta iz člana 15. i rezultate samovrednovanja iz člana 17. ovog zakona.

Komisija izdaje uverenje o akreditaciji, odnosno donosi rešenje kojim se odbija zahtev za akreditaciju u roku od 12 meseci od dana prijema urednog zahteva, u skladu sa aktom iz člana 11. stav 1. tač. 10) i 11) ovog zakona.

Ako Komisija donese rešenje kojim se odbija zahtev za akreditaciju, osnivač, odnosno visokoškolska ustanova, može u roku od 30 dana od dana prijema rešenja uložiti žalbu Nacionalnom savetu.

Po žalbi na rešenje iz stava 10. ovog člana odlučuje Nacionalni savet u roku od 90 dana od dana podnošenja žalbe.

Rešenje Nacionalnog saveta po žalbi iz stava 10. ovog člana konačno je. Protiv rešenja Nacionalnog saveta može se voditi upravni spor.

Osnivač, odnosno visokoškolska ustanova iz stava 7. ovog člana, ima pravo da ponovi zahtev za akreditaciju po isteku roka od godinu dana od dana donošenja rešenja kojim se odbija zahtev za akreditaciju.

Samovrednovanje

Član 17

Visokoškolska ustanova sprovodi postupak samovrednovanja i ocenjivanja kvaliteta svojih studijskih programa, nastave i uslova rada.

Samovrednovanje se sprovodi na način i po postupku propisanim opštim aktom visokoškolske ustanove.

Samovrednovanje se sprovodi u intervalima od najviše tri godine.

U postupku samovrednovanja razmatra se i ocena studenata.

Na zahtev Komisije, visokoškolska ustanova dostavlja informaciju o postupku i rezultatima samovrednovanja, kao i druge podatke od značaja za ocenu kvaliteta.

Konferencija univerziteta

Član 18

Radi koordiniranja rada, utvrđivanja zajedničke politike, ostvarivanja zajedničkih interesa i obavljanja poslova utvrđenih zakonom, osniva se Konferencija univerziteta.

Članovi Konferencije univerziteta su svi akreditovani univerziteti.

Organizacija i rad Konferencije uređuju se statutom Konferencije.

Univerzitet u Konferenciji univerziteta predstavlja rektor.

Univerzitet iz stava 2. ovog člana ima pravo da na svakih 1.000 nastavnika i saradnika delegira još po jednog predstavnika u Konferenciju univerziteta, kao i da na svakih 5.000 studenata delegira još po jednog predstavnika u Konferenciju univerziteta.

Sredstva za rad Konferencije univerziteta obezbeđuju se u budžetu Republike.

Nadležnost Konferencije univerziteta

Član 19

Konferencija univerziteta:

- 1) razmatra pitanja od zajedničkog interesa za unapređivanje nastavno-naučne, odnosno nastavno-umetničke delatnosti na univerzitetu;
- 2) usaglašava stavove i koordinira aktivnosti univerziteta, posebno u oblasti upisne politike;
- 3) daje mišljenje o standardima za ocenu kvaliteta obrazovnog, naučnoistraživačkog, umetničkog i stručnog rada;
- 4) predlaže listu stručnih, akademskih i naučnih naziva iz odgovarajućih oblasti i skraćenica tih naziva;
- 5) predlaže mere radi unapređivanja materijalnog položaja univerziteta i standarda studenata;
- 6) razmatra i druga pitanja od zajedničkog interesa za univerzitete, u skladu sa ovim zakonom.

Konferencija akademija strukovnih studija

Član 20

Radi koordiniranja rada, utvrđivanja zajedničke politike, ostvarivanja zajedničkih interesa i obavljanja poslova utvrđenih zakonom, osniva se Konferencija akademija strukovnih studija.

Konferenciju akademija strukovnih studija čine akreditovane akademije strukovnih studija i visoke škole strukovnih studija.

Organizacija i rad Konferencije uređuje se statutom Konferencije.

Akademiju strukovnih studija i visoku školu strukovnih studija u Konferenciji akademija strukovnih studija predstavlja predsednik, odnosno direktor.

Sredstva za rad Konferencije akademija strukovnih studija obezbeđuju se u budžetu Republike.

Nadležnost Konferencije akademija strukovnih studija

Član 21

Konferencija akademija strukovnih studija:

- 1) razmatra pitanja od zajedničkog interesa za unapređivanje nastavno-stručne, odnosno nastavno-umetničke delatnosti na strukovnim studijama;
- 2) usaglašava stavove i koordinira aktivnosti akademija strukovnih studija i visokih škola strukovnih studija, posebno u oblasti upisne politike;
- 3) daje mišljenje o standardima za ocenu kvaliteta obrazovnog, istraživačkog, umetničkog i stručnog rada;
- 4) predlaže listu stručnih naziva iz odgovarajućih oblasti i skraćenica tih naziva;
- 5) predlaže mere radi unapređivanja materijalnog položaja akademija strukovnih studija, visokih škola strukovnih studija i standarda studenata;
- 6) razmatra i druga pitanja od zajedničkog interesa za akademije strukovnih studija i visoke škole strukovnih studija, u skladu sa ovim zakonom.

Studentske konferencije

Član 22

Radi ostvarivanja zajedničkih interesa studenata kao partnera u procesu visokog obrazovanja osnivaju se Studentska konferencija univerziteta i Studentska konferencija akademija strukovnih studija.

Studentsku konferenciju univerziteta čine predstavnici studentskih parlamenata univerziteta.

Studentsku konferenciju akademija strukovnih studija i studentskih parlamenata visokih škola strukovnih studija čine predstavnici studentskih parlamenata akademija strukovnih studija.

Organizacija i rad konferencija iz stava 1. ovog člana uređuju se statutom konferencije.

Studentske konferencije imaju pravo da daju mišljenje o pitanjima iz člana 11. tačka 6) ovog zakona.

Sredstva za rad studentskih konferencija obezbeđuju se u budžetu Republike.

Studentske konferencije imaju svojstvo pravnog lica koje stiču upisom u sudski registar u skladu sa zakonom.

Ministarstvo

Član 23

Ministarstvo:

- 1) predlaže Vladi politiku visokog obrazovanja;
- 2) planira politiku upisa studenata na studije koje ostvaruju visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika, na predlog Nacionalnog saveta;
- 3) prati razvoj visokog obrazovanja;
- 4) izdaje dozvolu za rad visokoškolskih ustanova;
- 5) utvrđuje način izdavanja diplome i dodatka diplomi;
- 6) raspodeljuje finansijska sredstva iz budžeta Republike namenjena visokoškolskim ustanovama i kontroliše njihovo korišćenje;
- 7) vrši upravni nadzor;
- 8) stara se o uključivanju visokoškolskih ustanova u proces priznavanja visokoškolskih kvalifikacija u Evropi;
- 8a) utvrđuje nacionalni okvir kvalifikacija za nivo visokog obrazovanja, na predlog Nacionalnog saveta;
- 9) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom.

Akt iz stava 1. tačka 8a) ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

III STUDIJE I STUDIJSKI PROGRAMI

Studijski program

Član 24

Studijski program je skup obaveznih i izbornih studijskih područja, odnosno predmeta, sa okvirnim sadržajem, čijim se savladavanjem obezbeđuju neophodna znanja i veštine za sticanje diplome odgovarajućeg nivoa i vrste studija.

Vrste i nivoi studija

Član 25

Delatnost visokog obrazovanja ostvaruje se kroz akademske i strukovne studije na osnovu odobrenih, odnosno akreditovanih studijskih programa za sticanje visokog obrazovanja.

Na akademskim studijama izvodi se akademski studijski program, koji osposobljava studente za razvoj i primenu naučnih, stručnih i umetničkih dostignuća.

Na strukovnim studijama izvodi se strukovni studijski program, koji osposobljava studente za primenu znanja i veština potrebnih za uključivanje u radni proces.

Studije prvog stepena su:

- 1) osnovne akademske studije;
- 2) osnovne strukovne studije.

Studije drugog stepena su:

- 1) master akademske studije;
- 2) master strukovne studije;
- 3) specijalističke akademske studije;
- 4) specijalističke strukovne studije.

Studije trećeg stepena su doktorske akademske studije.

Studijski program za sticanje zajedničke diplome

Član 26

Studijski program za sticanje zajedničke diplome jeste studijski program koji organizuju i izvode više visokoškolskih ustanova koje imaju dozvolu za rad za odgovarajući studijski program.

Studijski program iz stava 1. ovog člana može da se izvodi kada ga usvoje nadležni organi visokoškolskih ustanova koje ga organizuju.

Obrazovno-naučna i obrazovno-umetnička polja

Član 27

Studijski programi se ostvaruju u okviru jednog ili više sledećih obrazovno-naučnih, odnosno obrazovno-umetničkih polja:

- 1) Prirodno-matematičke nauke;
- 2) Društveno-humanističke nauke;
- 3) Medicinske nauke;
- 4) Tehničko-tehnološke nauke;
- 5) Umetnost.

Odgovarajuće naučne, umetničke i stručne oblasti u okviru polja iz stava 1. ovog člana utvrđuje Nacionalni savet, na predlog Konferencije univerziteta i Konferencije akademija strukovnih studija.

Sadržaj studijskog programa

Član 28

Studijskim programom utvrđuju se:

- 1) naziv i ciljevi studijskog programa;
- 2) vrsta studija i ishod procesa učenja;
- 3) stručni, akademski, odnosno naučni naziv;
- 4) uslovi za upis na studijski program;
- 5) lista obaveznih i izbornih studijskih područja, odnosno predmeta, sa okvirnim sadržajem;
- 6) način izvođenja studija i potrebno vreme za izvođenje pojedinih oblika studija;
- 7) bodovna vrednost svakog predmeta iskazana u skladu sa Evropskim sistemom prenosa bodova (u daljem tekstu: ESPB bodovi);
- 8) bodovna vrednost završnog rada na osnovnim, specijalističkim i master akademskim studijama, odnosno doktorske disertacije, iskazana u ESPB bodovima;
- 9) preduslovi za upis pojedinih predmeta ili grupe predmeta;
- 10) način izbora predmeta iz drugih studijskih programa;
- 11) uslovi za prelazak sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija;
- 12) druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.

Obim studija

Član 29

Svaki predmet iz studijskog programa iskazuje se brojem ESPB bodova, a obim studija izražava se zbirom ESPB bodova.

Zbir od 60 ESPB bodova odgovara prosečnom ukupnom angažovanju studenta u obimu 40-časovne radne nedelje tokom jedne školske godine.

Ukupno angažovanje studenta sastoji se od aktivne nastave (predavanja, vežbe, praktikumi, seminari i dr.), samostalnog rada, kolokvijuma, ispita, izrade završnih radova, dobrovoljnog rada u lokalnoj zajednici i drugih vidova angažovanja.

Dobrovoljni rad je rad studenta bez naknade, koji organizuje visokoškolska ustanova na projektima od značaja za lokalnu zajednicu koji se vrednuje u sistemu visokog obrazovanja.

Uslove, način organizovanja i vrednovanje dobrovoljnog rada uređuje visokoškolska ustanova svojim opštim aktom.

Ukupan broj časova aktivne nastave ne može biti manji od 600 časova u toku školske godine.

Osnovne akademske studije imaju od 180 do 240 ESPB bodova.

Osnovne strukovne studije imaju 180 ESPB bodova.

Specijalističke strukovne studije imaju najmanje 60 ESPB bodova.

Specijalističke akademske studije imaju najmanje 60 ESPB bodova kada su prethodno završene master akademske studije.

Master akademske studije imaju:

1) najmanje 60 ESPB bodova, kada je prethodno ostvaren obim osnovnih akademskih studija od 240 ESPB bodova;

2) najmanje 120 ESPB bodova kada je prethodno ostvaren obim osnovnih akademskih studija od 180 ESPB bodova.

Master strukovne studije imaju najmanje 120 ESPB bodova kada je prethodno ostvaren obim prvog stepena studija od najmanje 180 ESPB bodova.

Doktorske studije imaju:

1) najmanje 180 ESPB bodova, uz prethodno ostvareni obim studija od najmanje 300 ESPB bodova na osnovnim akademskim i master akademskim studijama.

Određeni akademski studijski programi mogu se organizovati integrisano u okviru osnovnih i master akademskih studija.

Akademski studijski programi iz medicinskih nauka mogu se organizovati integrisano u okviru osnovnih i master akademskih studija, sa ukupnim obimom od najviše 360 ESPB bodova.

Završni rad i disertacija

Član 30

Studijskim programom osnovnih i specijalističkih studija može biti predviđen završni rad.

Studijski program master akademskih studija i master strukovnih studija sadrži obavezu izrade završnog rada.

Doktorska disertacija je završni deo studijskog programa doktorskih studija, osim doktorata umetnosti koji je umetnički projekat.

Izuzetno, doktorat nauka može da stekne lice sa završenim studijama medicine i završenom zdravstvenom specijalizacijom, na osnovu odbranjene disertacije zasnovane na radovima objavljenim u vrhunskim svetskim časopisima.

Broj bodova kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni deo studijskog programa, ulaze u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.

Način i postupak pripreme i odbrane završnog rada, uređuje se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Postupak pripreme i uslovi za odbranu disertacije uređuju se opštim aktom univerziteta, po pribavljenom mišljenju Ministarstva i ministarstva nadležnog za naučnoistraživačku delatnost.

Visokoškolska ustanova na kojoj se brani doktorska disertacija dužna je da doktorsku disertaciju i izveštaj komisije o oceni doktorske disertacije učini dostupnom javnosti, i to u elektronskoj verziji na zvaničnoj internet stranici ustanove i u štampanom obliku u biblioteci ustanove, najmanje 30 dana pre usvajanja izveštaja komisije na nadležnom organu, kao i do odbrane disertacije.

Univerzitet je dužan da ustanovi digitalni repozitorijum u kojem se trajno čuvaju elektronske verzije odbranih doktorskih disertacija, zajedno sa izveštajem komisije za ocenu disertacije, podacima o mentoru i sastavu komisije i podacima o zaštiti autorskih prava, kao i da sve navedene podatke učine javno dostupnim.

Kopiju sadržaja koji se čuva u repozitorijumu univerzitet je dužan da u roku od tri meseca od odbrane teze dostavi u centralni repozitorijum koji vodi Ministarstvo.

Prenošenje ESPB bodova

Član 31

Između različitih studijskih programa može se vršiti prenošenje ESPB bodova.

Kriterijumi i uslovi prenošenja ESPB bodova propisuju se opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove, odnosno sporazumom visokoškolskih ustanova.

IV USTANOVE KOJE OBAVLJAJU DELATNOST VISOKOG OBRAZOVANJA

Visokoškolske ustanove

Član 32

Delatnost visokog obrazovanja obavljaju sledeće visokoškolske ustanove:

- 1) univerzitet;
- 2) fakultet, odnosno umetnička akademija, u sastavu univerziteta;
- 3) akademija strukovnih studija;
- 4) visoka škola;
- 5) visoka škola strukovnih studija.

Univerzitet, akademija strukovnih studija, visoka škola i visoka škola strukovnih studija su samostalne visokoškolske ustanove.

Pod nazivima ustanova iz stava 1. ovog člana mogu istupati u pravnom prometu samo visokoškolske ustanove koje imaju dozvolu za rad, u skladu sa ovim zakonom.

Visokoškolska ustanova obavlja delatnost visokog obrazovanja u sedištu.

Visokoškolska ustanova može izvoditi studijski program na daljinu, u skladu sa dozvolom za rad.

U okviru delatnosti visokog obrazovanja visokoškolska ustanova obavlja naučnoistraživačku, umetničkostvaralačku, ekspertskokonsultantsku i izdavačku delatnost, a može obavljati i druge poslove kojima se komercijalizuju rezultati naučnog, istraživačkog i umetničkog rada, pod uslovom da se tim poslovima ne ugrožava kvalitet nastave.

Samostalna visokoškolska ustanova može da organizuje smeštaj i ishranu studenata u skladu sa zakonom kojim se uređuje kolektivni smeštaj i ishrana studenata.

Na osnivanje i rad visokoškolskih ustanova primenjuju se propisi o javnim službama, ukoliko ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Na visokoškolskoj ustanovi nije dozvoljeno političko, stranačko ili versko organizovanje i delovanje.

Univerzitet

Član 33

Univerzitet je samostalna visokoškolska ustanova koja u obavljanju delatnosti objedinjuje obrazovni i naučnoistraživački, stručni, odnosno umetnički rad, kao komponente jedinstvenog procesa visokog obrazovanja.

Univerzitet može ostvarivati sve vrste i nivoe studija.

Visokoškolska ustanova ima status univerziteta ako ostvaruje akademske studijske programe na svim nivoima studija, u okviru najmanje tri polja i tri oblasti iz člana 27. ovog zakona.

Izuzetno, univerzitet se može osnovati u polju umetnosti, ako ima sva tri nivoa studija iz najmanje tri oblasti umetnosti.

Fakultet i umetnička akademija

Član 34

Fakultet, odnosno umetnička akademija, jeste visokoškolska ustanova, odnosno visokoškolska jedinica u sastavu univerziteta, koja ostvaruje akademske studijske programe i razvija naučnoistraživački, stručni, odnosno umetnički rad u jednoj ili više oblasti.

Fakultet, odnosno umetnička akademija, može ostvarivati i strukovne studijske programe.

Fakultet, odnosno umetnička akademija, u pravnom prometu nastupa pod nazivom univerziteta u čijem je sastavu i pod svojim nazivom, u skladu sa statutom univerziteta.

Akademija strukovnih studija

Član 35

Akademija strukovnih studija je samostalna visokoškolska ustanova koja u obavljanju delatnosti objedinjuje obrazovni, istraživački, stručni i umetnički rad, kao komponente jedinstvenog procesa visokog obrazovanja.

Akademija strukovnih studija može ostvarivati osnovne strukovne studije, master strukovne studije i specijalističke strukovne studije.

Visokoškolska ustanova ima status akademije strukovnih studija ako ostvaruje najmanje pet akreditovanih studijskih programa strukovnih studija iz najmanje dva polja iz člana 27. ovog zakona.

Visoka škola

Član 36

Visoka škola je samostalna visokoškolska ustanova koja ostvaruje akademske osnovne, specijalističke i master akademske studije iz jedne ili više oblasti iz člana 27. ovog zakona.

Visoka škola strukovnih studija

Član 37

Visoka škola strukovnih studija je samostalna visokoškolska ustanova koja ostvaruje osnovne strukovne studije, master strukovne studije i specijalističke strukovne studije iz jedne ili više oblasti iz člana 27. ovog zakona.

Naučni instituti i druge naučnoistraživačke ustanove

Član 38

Radi unapređivanja naučnoistraživačkog rada, univerzitet u svom sastavu može imati naučne institute i druge naučnoistraživačke ustanove.

Institut ili druga naučnoistraživačka ustanova iz stava 1. ovog člana može ostvarivati deo akreditovanih studijskih programa diplomskih akademskih i doktorskih studija na univerzitetu.

Imovina

Član 39

Nepokretnosti i druga sredstva obezbeđeni od strane Republike za osnivanje i rad visokoškolske ustanove u državnoj su svojini.

Nepokretnosti iz stava 1. ovog člana ne mogu se otuđivati bez saglasnosti osnivača.

Nepokretnosti i druga sredstva iz stava 1. ovog člana mogu se koristiti samo u funkciji obavljanja delatnosti utvrđenih ovim zakonom.

Nepokretnosti i druga imovina stečena na osnovu zaveštanja i poklona, svojina su visokoškolske ustanove koja je tu imovinu stekla.

Visokoškolska ustanova samostalno upravlja zadužbinama, fondacijama, odnosno fondovima koji su joj povereni, u skladu sa zakonom.

Osnivanje

Član 40

Samostalnu visokoškolsku ustanovu mogu osnovati Republika, pravno i fizičko lice, u skladu sa zakonom.

Kada je osnivač samostalne visokoškolske ustanove Republika, odluku o osnivanju donosi Vlada.

Visokoškolske ustanove za ostvarivanje studijskih programa za potrebe policijskog, odnosno vojnog obrazovanja, kao i za potrebe nacionalne bezbednosti, osniva Vlada, u skladu sa uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Visokoškolske ustanove iz stava 3. ovog člana mogu biti u sastavu univerziteta, odnosno akademije strukovnih studija, u skladu sa posebnim sporazumom univerziteta, odnosno akademije strukovnih studija i Vlade.

Sporazumom univerziteta, odnosno akademije strukovnih studija i Vlade, na predlog organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove, poslove nacionalne bezbednosti, odnosno poslove odbrane, može se ustanoviti poseban studijski program za potrebe policijskog, odnosno vojnog obrazovanja, kao i za potrebe nacionalne bezbednosti, u okviru određenog univerziteta, odnosno akademije strukovnih studija.

Sporazumom univerziteta, odnosno akademije strukovnih studija i visokoškolske ustanove iz stava 3. ovog člana može se, uz saglasnost Vlade, ustanoviti studijski program za sticanje zajedničke diplome.

Vlada, na predlog organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove, poslove nacionalne bezbednosti, odnosno poslove odbrane, bliže uređuje uslove i način ostvarivanja studijskih programa iz st. 5. i 6. ovog člana i položaj nastavnika i studenata, u pogledu osobenosti vezanih za ciljeve i prirodu policijskog odnosno vojnog obrazovanja i obrazovanja za potrebe nacionalne bezbednosti.

Upravni nadzor nad radom visokoškolskih ustanova iz stava 3. ovog člana i ostvarivanjem studijskih programa iz st. 5. i 6. ovog člana vrši organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove, poslove nacionalne bezbednosti, odnosno poslove odbrane.

Dozvola za rad

Član 41

Visokoškolska ustanova može početi sa radom i obavljati delatnost po dobijanju dozvole za rad.

Dozvolu za rad izdaje Ministarstvo, na zahtev visokoškolske ustanove.

Uz zahtev iz stava 2. ovog člana visokoškolska ustanova dostavlja osnivački akt i dokaze o ispunjenosti standarda iz člana 11. tačka 9) ovog zakona.

Visokoškolska ustanova za čije osnivanje se ne obezbeđuju sredstva iz budžeta Republike uz zahtev iz stava 2. ovog člana dostavlja i bankarsku garanciju za nastavljjanje i završetak studija u slučaju prestanka rada ustanove ili prestanka izvođenja određenog studijskog programa, u iznosu od 25% školarine za broj studenata za koji se traži dozvola za rad.

Ministarstvo u roku od 30 dana od dana prijema proverava da li je zahtev podnet u skladu sa st. 3. i 4. ovog člana.

U slučaju da Ministarstvo utvrdi da zahtev nije podnet u skladu sa st. 3. i 4. ovog člana, određuje naknadni rok od najviše 30 dana za otklanjanje utvrđenih nedostataka. Ako podnosilac zahteva u određenom roku ne otkloni nedostatke smatra se da je odustao od zahteva.

Uredan zahtev sa dokumentacijom Ministarstvo upućuje Komisiji, radi početne akreditacije.

Početnom akreditacijom utvrđuje se da li visokoškolska ustanova i studijski program ispunjavaju standarde iz člana 11. tačka 9) ovog zakona, a posebno u pogledu:

- 1) sadržaja, kvaliteta i obima studijskih programa;
- 2) potrebnog broja nastavnog i drugog osoblja s odgovarajućim naučnim i stručnim kvalifikacijama;
- 3) osiguranog odgovarajućeg prostora i opreme, u skladu s brojem studenata koje visokoškolska ustanova namerava da upiše i potrebnim kvalitetom studiranja.

Uslov iz stava 8. tačka 2) ovog člana ispunjen je ako visokoškolska ustanova podnese dokaz da je obezbeđen potreban broj nastavnika iz člana 16. st. 2 - 5. ovog zakona.

Komisija u roku od tri meseca od dana prijema zahteva sačinjava izveštaj o početnoj akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa i dostavlja ga Ministarstvu sa preporukom da:

- 1) izda dozvolu za rad visokoškolskoj ustanovi;
- 2) odbije zahtev visokoškolske ustanove za izdavanje dozvole za rad.

Ministarstvo izdaje dozvolu za rad 30 dana po dostavljanju izveštaja Komisije sa preporukom iz stava 10. tačka 1) ovog člana i utvrđivanju ispunjenosti odgovarajućih uslova iz čl. 33 - 37. ovog zakona.

Ministarstvo rešenjem odbija zahtev za izdavanje dozvole za rad 30 dana po dostavljanju izveštaja Komisije sa preporukom iz stava 10. tačka 2) ovog člana, odnosno po utvrđivanju da nisu ispunjeni odgovarajući uslovi iz čl. 33 - 37. ovog zakona.

Rešenje o odbijanju zahteva za izdavanje dozvole za rad konačno je i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

U dozvoli za rad navode se: studijski programi, broj studenata, broj nastavnika, objekti u kojima se obavlja delatnost, da li se studijski program izvodi na daljinu i maksimalan broj studenata koji na taj način može da studira, kao i da li visokoškolska ustanova može obavljati delatnost izvan sedišta.

Sadržaj dozvole za rad propisuje ministar.

Visokoškolska ustanova kojoj je izdata dozvola za rad dužna je da podnese zahtev za akreditaciju visokoškolske ustanove i studijskog programa najkasnije godinu dana od početka školske godine u kojoj je otpočelo prvo izvođenje studijskog programa.

Zahtev za akreditaciju se podnosi Komisiji preko Ministarstva, a na obrascu čiju sadržinu utvrđuje Komisija.

Svake školske godine, tokom prvog ostvarivanja studijskog programa, Komisija vrši spoljašnju proveru kvaliteta visokoškolske ustanove.

Izmena, dopuna i oduzimanje dozvole za rad

Član 42

Visokoškolska ustanova koja ima dozvolu za rad podnosi zahtev za dopunu dozvole za nov studijski program.

Izмене i dopune studijskog programa za koji je visokoškolska ustanova dobila dozvolu za rad, a koje vrši radi njegovog usklađivanja sa organizacijom rada i dostignućima nauke i umetnosti, ne smatraju se novim studijskim programom. O izmeni, odnosno dopuni studijskog programa visokoškolska ustanova obaveštava Ministarstvo u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o izmeni, odnosno dopuni studijskog programa.

Visokoškolskoj ustanovi koja ne dobije akreditaciju, dozvola za rad važi još godinu dana od dana konačnosti rešenja o odbijanju zahteva za akreditaciju, bez prava upisa studenata.

Visokoškolskoj ustanovi iz stava 3. ovog člana posle godinu dana se oduzima dozvola za rad.

Visokoškolskoj ustanovi oduzima se dozvola za rad i kada joj se zabrani rad, u skladu sa zakonom.

Akreditacija visokoškolske ustanove prestaje da važi ukoliko visokoškolska ustanova po isteku roka od pet godina iz člana 16. stav 7. ovog zakona ne podnese novi zahtev za akreditaciju.

Važenje akreditacije prestaje narednog dana po isteku roka iz stava 6. ovog člana.

Ministarstvo je dužno da u roku od tri radna dana donese rešenje o oduzimanju dozvole za rad i da objavi prestanak važenja akreditacije i oduzimanje dozvole iz stava 4. ovog člana.

Visokoškolskoj ustanovi koja ne dobije akreditaciju za neki studijski program, dozvola za rad za taj studijski program važi još godinu dana, ali gubi pravo na upis novih studenata na taj studijski program.

Visokoškolskoj ustanovi iz stava 9. ovog člana koja u propisanom roku ne dobije akreditaciju za taj studijski program izmeniće se dozvola za rad.

Komisija izveštava Ministarstvo o ishodu akreditacije visokoškolske ustanove i studijskih programa radi preduzimanja mera utvrđenih u st. 4. i 10. ovog člana.

Rešenje o odbijanju zahteva za dopunu dozvole za rad, kao i rešenje o izmeni, odnosno oduzimanju dozvole za rad, konačno je u upravnom postupku.

U slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove zbog oduzimanja dozvole za rad ili drugog razloga, ministar će, na predlog Nacionalnog saveta, doneti akt kojim se obezbeđuje završetak studija studentima te visokoškolske ustanove.

Visokoškolska ustanova kojoj je oduzeta dozvola za rad može podneti zahtev za izdavanje nove dozvole za rad iz člana 41. ovog zakona po isteku roka od godinu dana od dana dostavljanja rešenja o oduzimanju dozvole za rad.

Promena naziva, sedišta i statusne promene

Član 43

Samostalna visokoškolska ustanova može vršiti promenu naziva, sedišta i statusne promene, u skladu sa zakonom.

Za samostalne visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika odluku o promeni iz stava 1. ovog člana donosi Vlada.

U postupku donošenja odluke iz stava 2. ovog člana, pribavlja se mišljenje organa upravljanja svih visokoškolskih ustanova na koje se promena odnosi i saglasnost Nacionalnog saveta.

U slučaju promene iz stava 1. ovog člana, sprovodi se postupak za izdavanje nove dozvole za rad.

Registar

Član 44

Ministarstvo vodi evidenciju (u daljem tekstu: registar):

- 1) visokoškolskih ustanova;
- 2) studijskih programa;
- 3) nastavnika, saradnika i ostalih zaposlenih.

U registar se unose i drugi podaci od značaja za razvoj sistema visokog obrazovanja i za uključivanje u evropski prostor visokog obrazovanja.

Sadržaj i način vođenja registra propisuje ministar.

Ukidanje

Član 45

Ustanova se ukida pod uslovima i po postupku utvrđenim zakonom.

Odluku o ukidanju visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika donosi Vlada.

U postupku donošenja odluke iz stava 2. ovog člana, pribavlja se mišljenje organa upravljanja visokoškolske ustanove i saglasnost Nacionalnog saveta.

U odluci iz stava 2. ovog člana određuju se visokoškolske ustanove na kojima studenti imaju pravo da nastave započete studije.

Statut

Član 46

Statut je osnovni opšti akt visokoškolske ustanove kojim se uređuje organizacija ustanove, način rada, upravljanje i rukovođenje, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje delatnosti i rad visokoškolske ustanove, u skladu sa zakonom.

Organizacija visokoškolske ustanove

Član 47

Organizacija visokoškolske ustanove uređuje se statutom, u skladu sa aktom o osnivanju i ovim zakonom.

Samostalna visokoškolska ustanova osniva visokoškolske jedinice kao oblike unutrašnje organizacije, u skladu sa statutom.

Aktom o osnivanju visokoškolske jedinice određuje se status visokoškolske jedinice u pogledu prava istupanja u pravnom prometu i poslovanju, raspolaganja materijalnim resursima, upravljanja, odlučivanja, i uređuju se druga pitanja od značaja za rad visokoškolske jedinice.

Akademija strukovnih studija ima u svom sastavu odeljenja i odseke radi ostvarivanja studijskih programa iz srodnih disciplina, istraživanja i umetničkog rada, kao i efikasnijeg korišćenja resursa.

Univerzitet ima u svom sastavu fakultete, umetničke akademije ili druge visokoškolske jedinice radi ostvarivanja studijskih programa iz srodnih disciplina, naučnih istraživanja i umetničkog rada, kao i efikasnijeg korišćenja resursa.

Univerzitet može imati u svom sastavu fakultete, umetničke akademije i druge visokoškolske jedinice sa svojstvom pravnog lica.

Fakultet, odnosno umetnička akademija, ima svojstvo pravnog lica ako ostvaruje najmanje tri akreditovana studijska programa.

Odluku o osnivanju visokoškolske jedinice sa svojstvom pravnog lica u sastavu univerziteta čiji je osnivač Republika, donosi Vlada, po pribavljenom mišljenju organa upravljanja univerziteta i Nacionalnog saveta.

Odluku o statusnoj promeni, promeni naziva i sedišta visokoškolske jedinice u sastavu univerziteta sa svojstvom pravnog lica donosi organ upravljanja univerziteta dvotrećinskom većinom.

Odluku o statusnoj promeni, promeni naziva i sedišta visokoškolske jedinice sa svojstvom pravnog lica u sastavu univerziteta čiji je osnivač Republika donosi Vlada, po pribavljenom mišljenju organa upravljanja univerziteta i Nacionalnog saveta.

Visokoškolska ustanova može osnovati visokoškolsku jedinicu izvan svog sedišta, bez svojstva pravnog lica, u postupku iz člana 16. ovog zakona.

Fakultet, odnosno umetnička akademija, kao i druge visokoškolske jedinice sa svojstvom pravnog lica uređuju unutrašnju organizaciju i upravljanje svojim statutom, u skladu sa statutom univerziteta.

Univerzitet daje saglasnost na statut visokoškolske jedinice u svom sastavu.

Integrativna funkcija univerziteta i drugih samostalnih visokoškolskih ustanova

Član 48

Statutom visokoškolske ustanove, aktom o osnivanju visokoškolske jedinice i opštim aktima visokoškolske jedinice utvrđuju se ovlašćenja i način upravljanja koji obezbeđuju jedinstvenu i usklađenu delatnost visokoškolske ustanove.

Univerzitet integriše funkcije svih ustanova i jedinica u svom sastavu, a posebno fakulteta, tako što sprovodi jedinstvenu politiku čiji je cilj stalno unapređenje kvaliteta nastave, usavršavanje naučnoistraživačkog rada i umetničkog stvaralaštva.

Radi ostvarenja ciljeva iz stava 2. ovog člana, univerzitet, odnosno akademija strukovnih studija, posebno ima nadležnosti u sledećim oblastima:

- 1) utvrđivanje jedinstvenih standarda rada službi i servisa i jedinstvenih standarda za formiranje baze podataka svih jedinica;
- 2) strateško planiranje;
- 3) donošenje studijskih programa;
- 4) obezbeđenje i kontrola kvaliteta;
- 5) politika upisa;
- 6) izbor u zvanja nastavnika;
- 7) izdavanje diploma i dodatka diplomi;
- 8) međunarodna saradnja;
- 9) planiranje investicija;
- 10) planiranje politike zapošljavanja i angažovanja nastavnika i saradnika;
- 11) formiranje i razvoj jedinstvenog informacionog sistema;
- 12) obrazovanje tokom čitavog života.

Visokoškolska jedinica ima pravo predlaganja u vezi sa pitanjima iz stava 3. ovog člana, na način uređen statutom univerziteta.

V NAUČNOISTRAŽIVAČKI I UMETNIČKI RAD

Član 49

Univerzitet obavlja naučnoistraživački i umetnički rad u cilju razvoja nauke i stvaralaštva, unapređivanja delatnosti visokog obrazovanja, odnosno unapređivanja kvaliteta nastave, usavršavanja naučnog i umetničkog podmlatka, uvođenja studenata u naučnoistraživački odnosno umetnički rad, kao i stvaranja materijalnih uslova za rad i razvoj univerziteta.

Naučni rad na univerzitetu ostvaruje se kroz osnovna, primenjena i razvojna istraživanja, a umetnički rad kroz umetničke projekte.

Naučnoistraživački, odnosno umetnički rad obavlja se i organizuje u skladu sa zakonom i opštim aktom ustanove.

U cilju komercijalizacije rezultata naučnoistraživačkog ili umetničkog rada univerzitet, odnosno druga visokoškolska ustanova može biti osnivač centra za transfer tehnologije, inovacionog centra, poslovno-tehnološkog parka i drugih organizacionih jedinica, u skladu sa zakonom.

VI ORGANI VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Organi visokoškolske ustanove

Član 50

Organi visokoškolske ustanove uređuju se statutom ustanove, u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom.

Visokoškolska ustanova ima organ upravljanja, organ poslovođenja, stručne organe i studentski parlament.

Organ upravljanja

Član 51

Organ upravljanja visokoškolske ustanove je savet.

Broj članova saveta je neparan.

Broj članova, postupak izbora i razrešenja članova saveta, način rada saveta i odlučivanja uređuje se statutom ili osnivačkim aktom visokoškolske ustanove.

Mandat članova saveta traje tri godine.

Član saveta može biti član organa upravljanja samo jedne visokoškolske ustanove.

Sastav saveta visokoškolske ustanove

Član 52

Broj članova saveta visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika je najmanje 17, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika.

U visokoškolskoj ustanovi čiji je osnivač Republika, a na kojoj se nastava u celini ili delimično izvodi na jeziku nacionalne manjine, nacionalni savet daje mišljenje o kandidatima predloženim za savet visokoškolske ustanove.

Savet visokoškolske ustanove iz stava 1. ovog člana čine predstavnici ustanove, studenata i osnivača.

Od ukupnog broja članova saveta iz stava 1. ovog člana, predstavnici visokoškolske ustanove čine dve trećine, zaokruženo na najbliži neparan broj, dok su predstavnici studenata i predstavnici osnivača zastupljeni sa jednakim brojem članova do punog sastava.

Kada je osnivač Republika predstavnike osnivača imenuje Vlada, iz reda istaknutih ličnosti iz oblasti nauke, kulture, prosvete, umetnosti i privrede.

Predsednik saveta se bira iz reda predstavnika visokoškolske ustanove.

Član saveta iz stava 5. ovog člana ne može biti lice zaposleno u toj visokoškolskoj ustanovi ili u organu uprave nadležnom za oblast obrazovanja, odnosno nauke.

Broj članova i sastav saveta visokoškolske ustanove čiji osnivač nije Republika, uređuje se osnivačkim aktom visokoškolske ustanove.

Nadležnost saveta

Član 53

Savet:

- 1) donosi statut, na predlog stručnog organa;
- 2) bira i razrešava organ poslovođenja;
- 3) donosi finansijski plan, na predlog stručnog organa;
- 4) usvaja izveštaj o poslovanju i godišnji obračun, na predlog stručnog organa;
- 5) usvaja plan korišćenja sredstava za investicije, na predlog stručnog organa;
- 6) daje saglasnost na odluke o upravljanju imovinom visokoškolske ustanove;
- 7) daje saglasnost na raspodelu finansijskih sredstava;
- 8) donosi odluku o visini školarine, na predlog stručnog organa;
- 9) podnosi osnivaču izveštaj o poslovanju najmanje jedanput godišnje;
- 10) donosi opšti akt o disciplinskoj odgovornosti studenata;
- 11) vrši izbor eksternog revizora finansijskog poslovanja visokoškolske ustanove;
- 12) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

O pitanjima iz stava 1. ovog člana savet odlučuje većinom glasova ukupnog broja članova saveta.

Statutom visokoškolske ustanove određuje se stručni organ koji utvrđuje predloge iz stava 1. ovog člana.

Predloge iz stava 1. ovog člana za univerzitet utvrđuje Senat, a za fakultet, odnosno umetničku akademiju, nastavno-naučno, odnosno nastavno-umetničko veće.

Organ poslovođenja

Član 54

Organ poslovođenja univerziteta je rektor, fakulteta - dekan, akademije strukovnih studija - predsednik, visoke škole i visoke škole strukovnih studija - direktor. Organ poslovođenja se bira iz reda nastavnika visokoškolske ustanove koji su u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, a izabrani su na neodređeno vreme. Organ poslovođenja bira se na tri godine sa mogućnošću jednog ponovnog izbora.

Bliži uslovi, kao i način i postupak izbora i razrešenja, nadležnost i odgovornost organa iz stava 1. ovog člana, uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

Organ poslovođenja ne može biti lice koje je pravnosnažnom presudom osuđeno za krivično delo protiv polne slobode, falsifikovanja javne isprave koju izdaje visokoškolska ustanova ili primanja mita u obavljanju poslova

u visokoškolskoj ustanovi, odnosno koje je pravnosnažnom presudom osuđeno na kaznu zatvora za drugo krivično delo, kao ni lice koje je prekršilo kodeks profesionalne etike.

U visokoškolskoj ustanovi čiji je osnivač Republika, a na kojoj se nastava u celini ili delimično izvodi na jeziku nacionalne manjine, nacionalni savet daje mišljenje o kandidatima predloženim za organ iz stava 1. ovog člana.

Stručni organi

Član 55

Stručni organ visokoškolske ustanove odlučuje o pitanjima od interesa za realizaciju nastave, naučnog, istraživačkog i umetničkog rada.

Pri raspravljanju, odnosno odlučivanju o pitanjima koja se odnose na osiguranje kvaliteta nastave, reformu studijskih programa, analizu efikasnosti studiranja i utvrđivanje broja ESPB bodova, u stručnim organima i njihovim telima učestvuju predstavnici studenata.

U stručnim organima iz stava 2. ovog člana studenti čine do 20% članova, a u njihovim telima čine 20% članova.

Stručni organ univerziteta je Senat, a stručni organ fakulteta, odnosno umetničke akademije je nastavno-naučno, odnosno nastavno-umetničko veće.

Statutom univerziteta, fakulteta, odnosno umetničke akademije mogu se predvideti i drugi stručni organi.

Sastav, delokrug, broj članova, način izbora, trajanje mandata, kao i način odlučivanja stručnih organa visokoškolske ustanove, uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

Stručni organ samostalne visokoškolske ustanove donosi kodeks profesionalne etike, kojim se utvrđuju etička načela u visokom obrazovanju, objavljivanju naučnih rezultata, odnosu prema intelektualnoj svojini, odnosima između nastavnika i saradnika, drugih zaposlenih i studenata, postupcima u nastupanju visokoškolske ustanove i nastavnika, saradnika i studenata u pravnom prometu, kao i u odnosu prema javnosti i sredstvima javnog informisanja.

Studentski parlament

Član 56

Studentski parlament je organ visokoškolske ustanove i visokoškolske jedinice koja ima organ upravljanja i upisane studente.

Način izbora i broj članova studentskog parlamenta utvrđuje se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Pravo da biraju i da budu birani za člana studentskog parlamenta imaju svi studenti visokoškolske ustanove, odnosno visokoškolske jedinice, upisani na studije u školskoj godini u kojoj se bira studentski parlament.

Mandat članova studentskog parlamenta traje godinu dana.

Izbor članova studentskog parlamenta održava se svake godine u aprilu, tajnim i neposrednim glasanjem.

U cilju ostvarivanja prava i zaštite interesa studenata, studentski parlament bira i razrešava predstavnike studenata u organima visokoškolske ustanove, odnosno visokoškolske jedinice, kao i u organima drugih ustanova u kojima su zastupljeni predstavnici studenata, u skladu sa statutom ustanove.

VII FINANSIRANJE VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA

Izvori finansiranja

Član 57

Visokoškolska ustanova stiče sredstva za obavljanje svoje delatnosti u skladu sa zakonom i statutom, iz sledećih izvora:

- 1) sredstava koja obezbeđuje osnivač;
- 2) školarine;
- 3) donacija, poklona i zaveštanja;
- 4) sredstava za finansiranje naučnoistraživačkog, umetničkog i stručnog rada;
- 5) projekata i ugovora u vezi sa realizacijom nastave, istraživanja i konsultantskih usluga;
- 6) naknada za komercijalne i druge usluge;
- 7) osnivačkih prava i iz ugovora sa trećim licima;
- 8) i drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Sredstvima iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova samostalno upravlja.

Sredstva iz stava 1. ovog člana može sticati i visokoškolska jedinica u skladu sa osnivačkim aktom i opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.

Sredstva iz stava 1. ovog člana iskazuju se i evidentiraju u skladu sa jedinstvenom budžetskom klasifikacijom.

Podaci o iznosu sredstava na godišnjem nivou iz stava 1. ovog člana dostupni su javnosti na zvaničnoj internet stranici visokoškolske ustanove.

Sredstva koja obezbeđuje osnivač

Član 58

Visokoškolska ustanova čiji je osnivač Republika stiče sredstva za sprovođenje odobrenih, odnosno akreditovanih studijskih programa u okviru svoje delatnosti na osnovu ugovora koji samostalna visokoškolska ustanova zaključuje sa Vladom, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva.

Sredstva za obavljanje delatnosti u toku jedne školske godine obezbeđuju se u skladu s programom rada visokoškolske ustanove.

Visokoškolska ustanova u sastavu univerziteta, u obavljanju svoje delatnosti sredstvima koja obezbeđuje osnivač, u pravnom prometu istupa na osnovu ovlašćenja iz statuta, u svoje ime a za račun univerziteta.

Organ upravljanja visokoškolske ustanove iz stava 1. ovog člana odgovara nadležnom ministarstvu za namensko i ekonomično trošenje sredstava dodeljenih iz budžeta.

Normative i standarde rada visokoškolskih ustanova iz stava 1. ovog člana, kao i materijalna sredstva za njihovo ostvarivanje, uključujući i sredstva za ostvarivanje funkcija univerziteta u okviru studijskih programa koji se izvode na visokoškolskim ustanovama i jedinicama, utvrđuje Vlada, na predlog Nacionalnog saveta i po pribavljenom mišljenju Konferencije univerziteta i Konferencije akademija strukovnih studija.

Sticanje sredstava od osnivača

Član 59

Osnivač obezbeđuje sredstva visokoškolskoj ustanovi za:

- 1) materijalne troškove, tekuće i investiciono održavanje;
- 2) plate zaposlenih, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom;
- 3) opremu;
- 4) bibliotečki fond;
- 5) obavljanje naučnoistraživačkog, odnosno umetničkog rada koji je u funkciji podizanja kvaliteta nastave;
- 6) naučno i stručno usavršavanje zaposlenih;
- 7) podsticanje razvoja nastavno-naučnog i nastavno-umetničkog podmlatka;
- 8) rad sa darovitim studentima;
- 9) međunarodnu saradnju;
- 10) izvore informacija i informacione sisteme;
- 11) izdavačku delatnost;
- 12) rad studentskog parlamenta i vannastavnu delatnost studenata;
- 13) finansiranje opreme i uslova za studiranje studenata sa hendikepom;
- 14) druge namene, u skladu sa zakonom.

Sopstveni prihodi

Član 60

Sredstva koja visokoškolska ustanova, odnosno visokoškolska jedinica ostvari, izuzev sredstava koja obezbeđuje Republika, čine sopstveni prihod te visokoškolske ustanove, odnosno jedinice (školarina, pružanje usluga trećim licima, poklon, donacije, sponzorstvo i drugi izvori sticanja sredstava).

Sredstvima iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova, odnosno visokoškolska jedinica sa svojstvom pravnog lica, raspolaže u skladu sa Zakonom i opštim aktom te visokoškolske ustanove, odnosno visokoškolske jedinice.

Sredstvima iz stava 1. ovog člana ostvarenim obavljanjem delatnosti visokoškolske jedinice bez svojstva pravnog lica raspolaže ta jedinica u skladu sa Zakonom i opštim aktom visokoškolske ustanove u čijem je sastavu.

Visokoškolske jedinice u sastavu univerziteta, kad raspolažu sredstvima iz stava 1. ovog člana, u pravnom prometu istupaju u svoje ime i za svoj račun, u skladu sa zakonom, statutom univerziteta i sopstvenim statutom.

Visokoškolske jedinice u sastavu univerziteta iz sredstava iz stava 1. ovog člana izdvajaju deo za finansiranje zajedničkih poslova na nivou univerziteta.

Izdvajanje sredstava iz stava 5. ovog člana vrši se na osnovu planiranog obima i troškova aktivnosti koji se utvrđuju odlukom saveta univerziteta za tekuću školsku godinu.

Školarina

Član 61

Visokoškolska ustanova stiče sredstva iz školarine na osnovu odluke o visini školarine za studente koji plaćaju školarinu.

Merila za utvrđivanje visine školarine utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Visokoškolska ustanova je dužna da pre raspisivanja konkursa za upis novih studenata utvrdi visinu školarine za narednu školsku godinu za sve studijske programe, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva.

Školarinom se utvrđuju troškovi studija za jednu školsku godinu, odnosno za sticanje 60 ESPB bodova.

Školarina obuhvata naknade za redovne usluge koje visokoškolska ustanova pruža studentu u okviru ostvarivanja studijskog programa.

Redovne usluge iz stava 5. ovog člana utvrđuju se odlukom univerziteta, odnosno druge samostalne visokoškolske ustanove.

Merila za utvrđivanje visine školarine i odluka o visini školarine dostupni su javnosti na zvaničnoj internet stranici visokoškolske ustanove.

VIII OSOBLJE VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Nastavno i nenastavno osoblje

Član 62

Nastavno osoblje visokoškolske ustanove čine lica koja ostvaruju nastavni, naučni, istraživački i umetnički rad.

Nastavno osoblje, u smislu ovog zakona, jesu: nastavnici, istraživači i saradnici.

Nenastavno osoblje visokoškolske ustanove čine lica koja obavljaju stručne, administrativne i tehničke poslove.

Lice koje je pravnosnažnom presudom osuđeno za krivično delo protiv polne slobode, falsifikovanja javne isprave koju izdaje visokoškolska ustanova ili primanja mita u obavljanju poslova u visokoškolskoj ustanovi ne može steći zvanje nastavnika, odnosno saradnika.

Ako lice iz stava 4. ovog člana ima stečeno zvanje, visokoškolska ustanova donosi odluku o zabrani obavljanja poslova nastavnika, odnosno saradnika.

Licu iz stava 5. ovog člana prestaje radni odnos u skladu sa zakonom.

Zvanja nastavnika

Član 63

Zvanja nastavnika visokoškolske ustanove jesu: predavač, profesor strukovnih studija, docent, vanredni profesor i redovni profesor.

Nastavnici u zvanju predavača ili profesora strukovnih studija mogu da izvode nastavu samo na strukovnim studijama.

Nastavnici u zvanju docenta, vanrednog i redovnog profesora mogu da izvode nastavu na svim vrstama studija.

Opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove mogu se utvrditi i druga zvanja nastavnika (nastavnik stranog jezika, veština i dr.) u skladu sa vrstom studija za koju je ustanova akreditovana.

Uslovi za izbor u zvanje nastavnika

Član 64

U zvanje nastavnika može biti izabrano lice koje ima odgovarajući stručni, akademski, odnosno naučni naziv i sposobnost za nastavni rad.

U zvanje predavača može biti izabrano lice koje ima akademski naziv magistra ili stručni naziv specijaliste.

U zvanje profesora strukovnih studija može biti izabrano lice koje ima naučni naziv doktora nauka, odnosno doktora umetnosti.

U zvanje predavača i profesora strukovnih studija iz polja umetnosti može biti izabrano i lice koje ima visoko obrazovanje prvog stepena i priznata umetnička dela.

U zvanje docenta može biti izabrano lice koje, pored uslova iz stava 3. ovog člana, ima i naučne, odnosno stručne radove objavljene u naučnim časopisima ili zbornicima, sa recenzijama.

U zvanje docenta iz polja umetnosti može biti izabrano i lice koje ima visoko obrazovanje prvog stepena i priznata umetnička dela.

U zvanje vanrednog profesora može biti izabrano lice koje pored uslova iz stava 5. ovog člana ima i više naučnih radova od značaja za razvoj nauke, odnosno umetnosti u užoj naučnoj, odnosno umetničkoj oblasti objavljenih u međunarodnim ili vodećim domaćim časopisima, sa recenzijama, originalno stručno ostvarenje

(projekat, studiju, patent, originalni metod, novu sortu i sl.), odnosno rukovođenje ili učešće u naučnim projektima, objavljen udžbenik, monografiju, praktikum ili zbirku zadataka za užu naučnu, odnosno umetničku oblast za koju se bira i više radova saopštenih na međunarodnim ili domaćim naučnim skupovima.

U zvanje vanrednog profesora iz polja umetnosti može biti izabrano i lice koje ima visoko obrazovanje prvog stepena i umetnička dela koja predstavljaju samostalan doprinos umetnosti.

U zvanje redovnog profesora može biti izabrano lice koje pored uslova iz stava 7. ovog člana ima i veći broj naučnih radova koji utiču na razvoj naučne misli u užoj oblasti objavljenih u međunarodnim ili vodećim domaćim časopisima, sa recenzijama, veći broj naučnih radova i saopštenja iznetih na međunarodnim ili domaćim naučnim skupovima, objavljen udžbenik, monografiju ili originalno stručno ostvarenje, ostvarene rezultate u razvoju naučnonastavnog podmlatka na fakultetu, učešće u završnim radovima na specijalističkim i master akademskim studijama.

U zvanje redovnog profesora iz polja umetnosti može biti izabrano i lice koje ima visoko obrazovanje prvog stepena i izuzetna umetnička dela koja su značajno uticala na razvoj kulture i umetnosti.

Bliži uslovi za izbor u zvanje nastavnika utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove, u skladu sa preporukama Nacionalnog saveta iz člana 11. stav 1. tačka 13) ovog zakona.

Zasnivanje radnog odnosa i sticanje zvanja nastavnika

Član 65

Visokoškolska ustanova raspisuje konkurs za zasnivanje radnog odnosa i sticanje zvanja nastavnika za uže oblasti utvrđene opštim aktom visokoškolske ustanove.

Univerzitet vrši izbor u sva zvanja nastavnika, na predlog fakulteta, odnosno druge visokoškolske jedinice, a akademija strukovnih studija za nastavnike u zvanju predavača i profesora strukovnih studija, na predlog odgovarajuće visokoškolske jedinice akademije strukovnih studija.

Visoka škola vrši izbor u sva zvanja nastavnika, a visoka škola strukovnih studija vrši izbor u zvanja predavača i profesora strukovnih studija.

Lice izabrano u zvanje predavača, docenta i vanrednog profesora stiče zvanje i zasniva radni odnos na period u trajanju od pet godina.

Lice izabrano u zvanje profesora strukovnih studija i redovnog profesora stiče zvanje i zasniva radni odnos na neodređeno vreme.

Sa licem izabranim u zvanje nastavnika ugovor o radu zaključuje organ poslovođenja visokoškolske ustanove iz stava 1. ovog člana.

Način i postupak zasnivanja radnog odnosa i sticanja zvanja nastavnika uređuju se opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.

Prilikom izbora u zvanja nastavnika, visokoškolska ustanova ceni sledeće elemente: ocenu o rezultatima naučnog, istraživačkog odnosno umetničkog rada, ocenu o angažovanju u razvoju nastave i razvoju drugih delatnosti visokoškolske ustanove, ocenu o rezultatima pedagoškog rada, kao i ocenu rezultata postignutih u obezbeđivanju naučno-nastavnog, odnosno umetničko-nastavnog podmlatka.

Ocena o rezultatima naučnoistraživačkog rada daje se na osnovu uslova iz člana 64. stav 11. ovog zakona.

Ocenu o rezultatima angažovanja u razvoju nastave i drugih delatnosti i ocenu o rezultatima postignutim u obezbeđivanju naučno-nastavnog, odnosno umetničko-nastavnog podmlatka daje visokoškolska jedinica u okviru koje nastavnik izvodi nastavu.

Pri ocenjivanju rezultata pedagoškog rada uzima se u obzir mišljenje studenata, u skladu sa opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.

Gostujući profesor

Član 66

Visokoškolska ustanova bez raspisivanja konkursa može da angažuje nastavnika iz druge samostalne visokoškolske ustanove van teritorije Republike, u zvanju gostujućeg profesora.

Izuzetno, u slučaju potrebe izvođenja nastave u polju umetnosti, gostujući profesor može biti i istaknuti umetnik sa prebivalištem van teritorije Republike.

Prava i obaveze lica koje je izabrano u zvanje iz stava 1. ovog člana uređuju se ugovorom o angažovanju za izvođenje nastave, pod uslovima i na način propisanim opštim aktom visokoškolske ustanove.

Profesor emeritus

Član 67

Univerzitet može, na predlog fakulteta ili druge visokoškolske jedinice, dodeliti zvanje profesora emeritusa redovnom profesoru, u penziji, koji se posebno istakao svojim naučnim, odnosno umetničkim radom, stekao međunarodnu reputaciju i postigao rezultate u obezbeđivanju nastavno-naučnog, odnosno nastavno-umetničkog podmlatka u oblasti za koju je izabran.

Profesor emeritus može učestvovati u izvođenju svih oblika nastave na akademskim studijama trećeg stepena, biti mentor i član komisija u postupku izrade i odbrane disertacija na tim studijama, biti član komisije za pripremanje predloga za izbor nastavnika univerziteta i učestvovati u naučnoistraživačkom radu.

Postupak i uslovi dodele zvanja i prava lica iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju opštim aktom univerziteta.

Prava i obaveze lica koje je izabrano u zvanje iz stava 1. ovog člana uređuju se ugovorom o angažovanju za izvođenje nastave. Ukupan broj profesora emeritusa ne može biti veći od 3% od ukupnog broja nastavnika univerziteta.

Postupak za dodelu zvanja profesor emeritus pokreće visokoškolska ustanova u kojoj je lice provelo najmanje pet godina u radnom odnosu sa punim radnim vremenom.

Član SANU u radnom sastavu, koji je pre penzionisanja imao nastavno ili naučno zvanje, može učestvovati u izvođenju svih oblika nastave na doktorskim akademskim studijama, biti mentor i član komisija u postupku izrade i odbrane doktorske disertacije, biti član komisije za pripremanje predloga za izbor nastavnika univerziteta i učestvovati u naučnoistraživačkom radu.

Prava i obaveze lica iz stava 6. ovog člana uređuju se ugovorom o angažovanju za izvođenje nastave.

Nastavnici stranih jezika i veština

Član 68

Nastavu stranih jezika, odnosno veština može, osim lica koje ima zvanje iz člana 63. stav 1. ovog zakona, izvoditi i nastavnik stranog jezika, odnosno veština koji ima stečeno visoko obrazovanje prvog stepena, objavljene stručne radove u odgovarajućoj oblasti i sposobnost za nastavni rad.

Opštim aktom visokoškolske ustanove bliže se uređuju način izbora i vreme na koje se bira nastavnik stranog jezika, odnosno veština.

Istraživač

Član 69

Lice izabrano u naučno zvanje na način i po postupku propisanim zakonom kojim je regulisana naučnoistraživačka delatnost, može učestvovati u izvođenju svih oblika nastave na doktorskim akademskim studijama, biti mentor i član komisija u postupku izrade i odbrane doktorske disertacije, biti član komisije za pripremanje predloga za izbor nastavnika i saradnika univerziteta i učestvovati u naučnoistraživačkom radu.

Ukoliko lice iz stava 1. ovog člana nema zasnovan radni odnos u visokoškolskoj ustanovi na kojoj se program izvodi, ustanova sa njim zaključuje ugovor o angažovanju za izvođenje nastave.

Zvanja saradnika

Član 70

Zvanja saradnika su: saradnik u nastavi i asistent.

Zvanja saradnika u izvođenju nastave u okviru studijskih programa stranih jezika su: lektor i viši lektor.

Visokoškolska ustanova može za potrebe realizacije studijskih programa angažovati i saradnike van radnog odnosa.

Opštim aktom visokoškolske ustanove propisuju se uslovi za izbor u zvanja saradnika iz stava 2. ovog člana.

Opštim aktom visokoškolske ustanove mogu se utvrditi i druga zvanja saradnika.

Za druga zvanja saradnika utvrđena opštim aktom visokoškolske ustanove iz polja umetnosti, opštim aktom visokoškolske ustanove bliže se uređuju način izbora i vreme na koje se saradnik bira.

Saradnik u nastavi

Član 71

Visokoškolska ustanova bira u zvanje saradnika u nastavi na studijama prvog stepena studenta master akademskih ili specijalističkih studija, koji je studije prvog stepena završio sa ukupnom prosečnom ocenom najmanje osam (8).

Za saradnika u nastavi iz umetničkog polja može biti izabrano lice koje ima visoko obrazovanje prvog stepena, ukupnu prosečnu ocenu najmanje osam (8) i najmanje devet (9) iz grupe predmeta za koju se bira, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove, ukoliko u toj oblasti nisu predviđene master akademske studije.

Posebni uslovi za izbor u zvanje saradnika u nastavi utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Sa licem iz stava 1. ovog člana zaključuje se ugovor o radu na period od godinu dana, uz mogućnost produženja ugovora za još jednu godinu u toku trajanja studija, a najduže do kraja školske godine u kojoj se studije završavaju.

Sa licem iz stava 2. ovog člana ugovor o radu se zaključuje na period od godinu dana, uz mogućnost produžavanja ugovora za još jednu godinu.

Ugovor iz st. 4. i 5. ovog člana zaključuje organ poslovođenja visokoškolske ustanove.

Asistent

Član 72

Visokoškolska ustanova bira u zvanje asistenta, studenta doktorskih studija koji je prethodne nivoe studija završio sa ukupnom prosečnom ocenom najmanje osam (8) i koji pokazuje smisao za nastavni rad.

Pod uslovima iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova može izabrati u zvanje asistenta i magistra nauka, odnosno magistra umetnosti kome je prihvaćena tema doktorske disertacije.

Posebni uslovi za izbor u zvanje asistenta utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Izuzetno, za nastavu na kliničkim predmetima visokoškolska ustanova bira u zvanje asistenta lice sa završenom odgovarajućom zdravstvenom specijalizacijom.

Za asistenta iz umetničkog polja može biti izabrano lice koje ima akademski naziv magistra umetnosti i umetnička dela koja pokazuju smisao za samostalno umetničko stvaralaštvo, ukoliko u umetničkoj oblasti za koju se bira nisu predviđene doktorske studije.

Za asistenta iz umetničkog polja može biti izabrano lice koje je završilo akademske studije prvog stepena i ima umetnička dela koja pokazuju smisao za samostalno umetničko stvaralaštvo, ukoliko u umetničkoj oblasti za koju se bira nisu predviđene master akademske, odnosno doktorske studije.

Sa licem izabranim u zvanje asistenta zaključuje se ugovor o radu na period od tri godine, sa mogućnošću produženja za još tri godine.

Mogućnost produženja ugovora o radu iz stava 7. ovog člana odnosi se i na asistente koji su stekli naučni naziv doktora nauka, odnosno doktora umetnosti.

Ugovor iz stava 7. ovog člana zaključuje organ poslovođenja visokoškolske ustanove.

Saradnici van radnog odnosa

Član 72a

Visokoškolska ustanova može izabrati u zvanje saradnika van radnog odnosa (demonstratora i sl.) za pomoć u nastavi na studijama prvog stepena, studenta akademskih studija prvog ili drugog stepena, studenta integrisanih akademskih studija, ili studenta strukovnih studija prvog ili drugog stepena, koji je na studijama prvog stepena ostvario najmanje 120 ESPB bodova sa ukupnom prosečnom ocenom najmanje 8 (osam).

Posebni uslovi za izbor u zvanje iz stava 1. ovog člana utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Sa licem iz stava 1. ovog člana zaključuje se ugovor o angažovanju u trajanju od najduže jedne školske godine.

Član 72b

Za potrebe realizacije dela praktične nastave, koja se realizuje van visokoškolske ustanove, visokoškolska ustanova može izabrati u zvanje saradnika van radnog odnosa (saradnik praktičar, klinički asistent i sl.) lice zaposleno u ustanovi gde se deo praktične nastave realizuje.

Posebni uslovi za izbor u zvanje iz stava 1. ovog člana utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Politika zapošljavanja na visokoškolskoj ustanovi

Član 73

Visokoškolska ustanova utvrđuje politiku zapošljavanja, polazeći od potrebe da se nastavni proces organizuje na kvalitetan, racionalan i efikasan način.

Nastavnici i saradnici, po pravilu, zasnivaju radni odnos sa punim radnim vremenom, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove.

Nastavnici i saradnici koji izvode nastavu iz kliničkih predmeta ostvaruju radni odnos sa punim radnim vremenom podelom radnog vremena između visokoškolske ustanove i odgovarajuće zdravstvene ustanove.

U visokoškolskoj ustanovi u kojoj se ostvaruje studijski program za potrebe nacionalne bezbednosti i vojnog obrazovanja nastavu iz stručnih i stručno-aplikativnih predmeta mogu da izvode i zaposleni u organu državne uprave nadležnom za poslove nacionalne bezbednosti odnosno poslove odbrane, u skladu sa zakonom i opštim aktom visokoškolske ustanove.

Sa licima iz stava 4. ovog člana visokoškolska ustanova zaključuje ugovor o angažovanju za izvođenje nastave.

Nastavnici i saradnici iz st. 3. i 4. ovog člana imaju status nastavnika i saradnika sa punim radnim vremenom na visokoškolskoj ustanovi.

IX PRAVA I OBAVEZE ZAPOSLENIH NA VISOKOŠKOLSKOJ USTANOVU

Prava i obaveze zaposlenih

Član 74

U pogledu prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih na visokoškolskoj ustanovi, primenjuje se zakon kojim se uređuje rad, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

O pojedinačnim pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih na visokoškolskoj ustanovi odlučuje organ poslovođenja te ustanove.

O pojedinačnim pravima, obavezama i odgovornostima organa poslovođenja visokoškolske ustanove odlučuje organ upravljanja te ustanove.

Rad na drugim samostalnim visokoškolskim ustanovama

Član 75

Radi sprečavanja sukoba interesa, nastavnik, odnosno saradnik visokoškolske ustanove može zaključiti ugovor kojim se radno angažuje na drugoj visokoškolskoj ustanovi samo uz prethodno odobrenje stručnog organa visokoškolske ustanove u okviru koje ima zasnovan radni odnos.

Opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove uređuju se uslovi i postupak davanja saglasnosti za angažovanje nastavnika na drugoj visokoškolskoj ustanovi.

Plaćeno odsustvo

Član 76

Nastavniku posle pet godina rada provedenih u nastavi na visokoškolskoj ustanovi može se odobriti plaćeno odsustvo u trajanju do jedne školske godine radi stručnog, naučnog, odnosno umetničkog usavršavanja, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

Mirovanje radnog odnosa i izbornog perioda

Član 77

Nastavniku i saradniku koji se nalazi na odsluženju vojnog roka, porodijskom odsustvu, odsustvu sa rada radi nege deteta, odsustvu sa rada radi posebne nege deteta ili druge osobe, ili bolovanju dužem od šest meseci, izborni period i radni odnos se produžava za to vreme.

Prestanak radnog odnosa nastavnika

Član 78

Nastavniku prestaje radni odnos na kraju školske godine u kojoj je navršio 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja.

Nastavniku iz stava 1. ovog člana u zvanju vanrednog ili redovnog profesora, odnosno profesora strukovnih studija može biti produžen radni odnos do tri školske godine, pod uslovima i na način predviđen statutom univerziteta, odnosno druge samostalne visokoškolske ustanove.

Nastavnik kome je prestao radni odnos zbog odlaska u penziju zadržava zvanje koje je imao u trenutku penzionisanja.

Nastavnik iz stava 3. ovog člana može zadržati preuzete obaveze na master akademskim i doktorskim studijama kao mentor ili član komisija u postupku izrade i odbrane završnih radova, odnosno disertacija na tim studijama, najduže još dve školske godine.

Na osnovu odluke odgovarajućeg stručnog organa, nastavnik iz stava 3. ovog člana može izvoditi sve oblike nastave na master akademskim i doktorskim studijama i biti član komisija u postupku izrade i odbrane završnih radova, odnosno disertacija na tim studijama, najduže još dve školske godine.

X REŽIM STUDIJA

Školska godina

Član 79

Visokoškolska ustanova organizuje i izvodi studije u toku školske godine koja, po pravilu, počinje 1. oktobra i traje 12 kalendarskih meseci.

Školska godina može se deliti na:

1) dva semestra, od kojih svaki traje 15 nedelja;

2) tri trimestra, od kojih svaki traje 10 nedelja;

3) blokove, u ukupnom trajanju od 30 nedelja, čije se pojedinačno trajanje utvrđuje opštim aktom visokoškolske ustanove.

Nastava pojedinačnih predmeta se, po pravilu, organizuje i izvodi u toku jednog semestra, jednog trimestra ili jednog bloka, a najduže u toku dva semestra ili tri trimestra.

Jezik studija

Član 80

Visokoškolska ustanova organizuje i izvodi studije na srpskom jeziku.

Visokoškolska ustanova može organizovati polaganje ispita i izvoditi studije, odnosno pojedine delove studija, kao i organizovati izradu i odbranu završnog, magistarskog i specijalističkog rada i doktorske disertacije, na jeziku nacionalne manjine i na stranom jeziku, u skladu sa statutom.

Visokoškolska ustanova može ostvarivati studijski program na jeziku nacionalne manjine i stranom jeziku ukoliko je takav program odobren, odnosno akreditovan.

Visokoškolska ustanova može za studente sa hendikepom organizovati i izvoditi studije, odnosno pojedine delove studija, na gestovnom jeziku.

Organizacija studija

Član 81

Obaveze visokoškolske ustanove u pogledu načina organizovanja i vremena održavanja oblika studija uređuju se opštim aktom visokoškolske ustanove, kao i da u skladu sa svojim mogućnostima obezbedi uslove za studente sa posebnim potrebama.

Visokoškolska ustanova dužna je da organizuje predavanja i druge oblike nastave za sve studente, izuzev kod ostvarivanja studijskog programa na daljinu.

Bliži uslovi i načini ostvarivanja studijskog programa na daljinu uređuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Visokoškolska ustanova je dužna da na odgovarajući način informiše studente o načinu, vremenu i mestu održavanja nastave, ciljevima, metodama i sadržajima nastave, o sadržajima, metodama, kriterijumima i merilima ispitivanja, o načinu obezbeđivanja javnosti na ispitu i načinu ostvarivanja uvida u rezultate, kao i o drugim pitanjima od značaja za studente.

XI STUDENTI

Upis

Član 82

Na odobrene, odnosno akreditovane studijske programe koje organizuje visokoškolska ustanova mogu se upisati kandidati pod uslovima i na način uređen ovim zakonom i opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.

Strani državljanin može se upisati na studijske programe iz stava 1. ovog člana pod istim uslovima kao i domaći državljanin.

Lice se može upisati na studijske programe iz stava 1. ovog člana ako poznaje jezik na kome se izvodi nastava.

Uslovi, način i postupak provere znanja jezika iz stava 3. ovog člana uređuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Lice koje se upiše na studijske programe iz stava 1. ovog člana stiče status studenta.

Student se upisuje u statusu studenta koji se finansira iz budžeta ili studenta koji se sâm finansira.

Konkurs

Član 83

Samostalna visokoškolska ustanova raspisuje konkurs za upis na studije (u daljem tekstu: konkurs).

Konkurs sadrži: broj studenata za određene studijske programe, uslove za upis, merila za utvrđivanje redosleda kandidata, postupak sprovođenja konkursa, način i rokove za podnošenje žalbe na utvrđeni redosled, kao i visinu školarine koju plaćaju studenti čije se studiranje ne finansira iz budžeta.

Konkurs se objavljuje najkasnije pet meseci pre početka školske godine.

Broj studenata

Član 84

Samostalna visokoškolska ustanova utvrđuje broj studenata koji se upisuje na studijske programe koje organizuje, a koji ne može biti veći od broja utvrđenog u dozvoli za rad.

Utvrđivanje broja studenata iz stava 1. ovog člana vrši se na predlog visokoškolskih jedinica u sastavu samostalne visokoškolske ustanove, u skladu sa statutom te ustanove.

Odluku o broju studenata za upis u prvu godinu studijskog programa koji se finansira iz budžeta, za visokoškolsku ustanovu čiji je osnivač Republika, donosi Vlada, po pribavljenom mišljenju visokoškolskih ustanova i Nacionalnog saveta, najkasnije dva meseca pre raspisivanja konkursa.

U narednim godinama studija broj studenata iz stava 3. ovog člana visokoškolska ustanova može povećati za najviše 20% u odnosu na prethodnu godinu, u skladu sa odlukom nadležnog organa visokoškolske ustanove.

Rangiranje i upis kandidata

Član 85

Kandidat za upis na studije prvog stepena polaže prijemni ispit ili ispit za proveru sklonosti i sposobnosti, u skladu sa opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.

Redosled kandidata za upis na studije prvog stepena utvrđuje se na osnovu opšteg uspeha postignutog u srednjem obrazovanju i rezultata postignutih na prijemnom ispitu, odnosno ispitu za proveru sklonosti i sposobnosti.

Kandidat koji ima položenu opštu maturu ne polaže prijemni ispit. Umesto prijemnog ispita ovom kandidatu vrednuju se rezultati opšte mature, u skladu sa opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.

Samostalna visokoškolska ustanova može kandidata sa položenom stručnom, odnosno umetničkom maturom, umesto prijemnog ispita, uputiti na polaganje određenih predmeta opšte mature.

Na osnovu kriterijuma iz konkursa, samostalna visokoškolska ustanova sačinjava rang listu prijavljenih kandidata.

Pravo upisa na studije prvog stepena stiče kandidat koji je na rang listi iz stava 5. ovog člana rangiran u okviru broja studenata iz člana 84. ovog zakona.

Student studija prvog stepena druge samostalne visokoškolske ustanove, lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama prvog stepena i lice kome je prestao status studenta u skladu sa ovim zakonom, može se upisati na studije prvog stepena, pod uslovima i na način propisan opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.

Pravo iz stava 7. ovog člana ostvaruje se na lični zahtev.

Na studije drugog i trećeg stepena kandidat se upisuje pod uslovima, na način i po postupku utvrđenom opštim aktom i konkursom samostalne visokoškolske ustanove.

Prava i obaveze studenata

Član 86

Student visokoškolske ustanove ima prava i obaveze utvrđene ovim zakonom i opštim aktom visokoškolske ustanove.

Student ima pravo:

- 1) na upis, kvalitetno školovanje i objektivno ocenjivanje;
- 2) na blagovremeno i tačno informisanje o svim pitanjima koja se odnose na studije;

- 3) na aktivno učestvovanje u donošenju odluka, u skladu sa zakonom;
- 4) na samoorganizovanje i izražavanje sopstvenog mišljenja;
- 5) na povlastice koje proizlaze iz statusa studenta;
- 6) na podjednako kvalitetne uslove studija za sve studente;
- 7) na obrazovanje na jeziku nacionalne manjine, u skladu sa zakonom;
- 8) na različitost i zaštitu od diskriminacije;
- 9) da bira i da bude biran u studentski parlament i druge organe visokoškolske ustanove.

Student je dužan da:

- 1) ispunjava nastavne i predispitne obaveze;
- 2) poštuje opšte akte ustanove;
- 3) poštuje prava zaposlenih i drugih studenata u visokoškolskoj ustanovi;
- 4) učestvuje u donošenju odluka u skladu sa zakonom.

Student ima pravo na žalbu u skladu sa statutom visokoškolske ustanove ukoliko visokoškolska ustanova prekrši neku od obaveza iz stava 2. tač. 1)-3) ovog člana.

Pravila studija

Član 87

Pri upisu svake školske godine student se opredeljuje za predmete iz studijskog programa.

Studijskim programom se propisuje koji su predmeti obavezni za određenu godinu studiranja.

Student koji se finansira iz budžeta opredeljuje se za onoliko predmeta koliko je potrebno da se ostvari najmanje 60 ESPB bodova, osim ako mu je do kraja studijskog programa ostalo manje od 60 ESPB bodova.

Student koji se sâm finansira opredeljuje se, u skladu sa studijskim programom, za onoliko predmeta koliko je potrebno da se ostvari najmanje 37 ESPB bodova, osim ako mu je do kraja studijskog programa ostalo manje od 37 ESPB bodova.

Student koji se sam finansira plaća deo školarine obračunat prema predmetima za koje se opredelio.

Polaganjem ispita student stiče određeni broj ESPB bodova u skladu sa studijskim programom.

Student koji ne položi ispit iz obaveznog predmeta do početka naredne školske godine, upisuje isti predmet.

Student koji ne položi izborni predmet, može ponovo upisati isti ili se opredeliti za drugi izborni predmet.

Studijskim programom može se usloviti opredeljivanje studenta za određeni predmet prethodno položenim ispitima iz jednog ili više predmeta utvrđenih studijskim programom.

Pravila studija bliže se uređuju opštim aktom visokoškolske ustanove.

Status studenta

Član 88

Student koji u tekućoj školskoj godini ostvari 60 ESPB bodova ima pravo da se u narednoj školskoj godini finansira iz budžeta ako se rangira u okviru ukupnog broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta, u skladu sa ovim zakonom.

Rangiranje studenata iz stava 1. ovog člana obuhvata studente upisane iste školske godine na određeni studijski program, a vrši se polazeći od broja ostvarenih ESPB bodova i postignutog uspeha u savlađivanju studijskog programa, na način i po postupku utvrđenim opštim aktom visokoškolske ustanove.

Student koji ne ostvari pravo iz stava 1. ovog člana u narednoj školskoj godini nastavlja studije u statusu studenta koji se sam finansira.

Student koji se finansira iz budžeta može u tom statusu da ima upisan samo jedan studijski program na istom nivou studija.

Ocenjivanje

Član 89

Uspešnost studenta u savlađivanju pojedinog predmeta kontinuirano se prati tokom nastave i izražava se poenima.

Ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita student može ostvariti najviše 100 poena.

Studijskim programom utvrđuje se srazmera poena stečenih u predispitnim obavezama i na ispitu, pri čemu predispitne obaveze učestvuju sa najmanje 30, a najviše 70 poena.

Uspeh studenta na ispitu izražava se ocenom od 5 (nije položio) do 10 (odličan).

Visokoškolska ustanova može propisati i drugi, nenumerički način ocenjivanja, utvrđivanjem odnosa ovih ocena sa ocenama iz stava 4. ovog člana.

Opštim aktom visokoškolske ustanove bliže se uređuje način polaganja ispita i ocenjivanje na ispitu.

Ispiti

Član 90

Ispit je jedinstven i polaže se usmeno, pismeno, odnosno praktično.

Ispit se polaže u sedištu visokoškolske ustanove, odnosno u objektima navedenim u dozvoli za rad.

Odredba stava 2. ovog člana odnosi se i na izvođenje studijskog programa na daljinu, s tim da za studenta stranog državljanina visokoškolska ustanova može da omogući i polaganje ispita preko elektronskih komunikacija, pod uslovom da primenom odgovarajućih tehničkih rešenja obezbedi kontrolu identifikacije i rada studenta.

Visokoškolska ustanova može organizovati polaganje ispita van sedišta, ako se radi o ispitu iz predmeta čiji karakter to zahteva.

Student polaže ispit neposredno po okončanju nastave iz tog predmeta, a najkasnije do početka nastave tog predmeta u narednoj školskoj godini, na jednom od jezika na kojima se nastava izvodila.

Opštim aktom visokoškolske ustanove uređuje se način na koji se obezbeđuje javnost polaganja ispita.

Broj ispitnih rokova je četiri, a termini održavanja ispitnih rokova utvrđuju se statutom visokoškolske ustanove.

Poslednji ispitni rok za školsku godinu završava se najkasnije do 10. oktobra.

Posle tri neuspela polaganja istog ispita student može tražiti da polaže ispit pred komisijom.

Izuzetno, za predmete u polju umetnosti može da se utvrdi jedan ispitni rok u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove.

Student sa invaliditetom ima pravo da polaže ispit na mestu i na način prilagođen njegovim mogućnostima, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove.

Bliže uslove i način organizacije polaganja ispita preko elektronskih komunikacija iz stava 3. ovog člana propisuje ministar.

Prigovor

Član 91

Student ima pravo da nadležnom organu visokoškolske ustanove podnese prigovor na dobijenu ocenu, ako smatra da ispit nije obavljen u skladu sa zakonom i opštim aktom ustanove, u roku od 36 časova od dobijanja ocene.

Nadležni organ ustanove u roku od 24 časa od dobijanja prigovora, u skladu sa odredbama opšteg akta samostalne visokoškolske ustanove, razmatra prigovor i donosi odluku po prigovoru.

Ukoliko se usvoji prigovor studenta, student ponovo polaže ispit u roku od tri dana od dana prijema odluke iz stava 2. ovog člana.

Mirovanje prava i obaveza studenata

Član 92

Studentu se, na njegov zahtev, odobrava mirovanje prava i obaveza, u slučaju teže bolesti, upućivanja na stručnu praksu u trajanju od najmanje šest meseci, odsluženja i dosluženja vojnog roka, nege deteta do godinu dana života, održavanja trudnoće i u drugim slučajevima predviđenim opštim aktom visokoškolske ustanove.

Student koji je bio sprečen da polaže ispit zbog bolesti ili odsustva zbog stručnog usavršavanja u trajanju od najmanje tri meseca, može polagati ispit u prvom narednom roku, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove.

Disciplinska odgovornost studenta

Član 93

Student odgovara za povredu obaveze koja je u vreme izvršenja bila utvrđena opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.

Za težu povredu obaveze studentu se može izreći i mera isključenja sa studija na visokoškolskoj ustanovi.

Disciplinski postupak ne može se pokrenuti po isteku tri meseca od dana saznanja za povredu obaveze i učinioca, a najkasnije šest meseci od dana kada je povreda učinjena.

Opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove utvrđuju se lakše i teže povrede obaveza studenata, disciplinski organi i disciplinski postupak za utvrđivanje odgovornosti studenta.

Prestanak statusa studenta

Član 94

Status studenta prestaje u slučaju:

- 1) ispisivanja sa studija;
- 2) završetka studija;
- 3) neupisivanja školske godine;
- 4) kad ne završi studije do isteka roka koji se određuje u dvostrukom broju školskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa;
- 5) izricanja disciplinske mere isključenja sa studija na visokoškolskoj ustanovi.

Studentu se na lični zahtev može produžiti rok za završetak studija, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove.

Stručni, akademski i naučni nazivi

Član 95

Lice koje završi osnovne akademske studije u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, odnosno u trajanju od najmanje tri godine stiče stručni naziv sa naznakom zvanja prvoga stepena akademskih studija iz odgovarajuće oblasti.

Lice koje završi osnovne akademske studije u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, odnosno u trajanju od najmanje četiri godine i lice koje ostvari najmanje 240 ESPB bodova na akademskim studijama prvog i drugog stepena, stiče stručni naziv "diplomirani" sa naznakom zvanja prvog stepena akademskih studija iz odgovarajuće oblasti.

Lice koje završi osnovne strukovne studije stiče stručni naziv sa naznakom zvanja prvoga stepena strukovnih studija iz odgovarajuće oblasti.

Lice koje završi specijalističke akademske studije stiče stručni naziv specijalista sa naznakom zvanja drugog stepena akademskih studija iz odgovarajuće oblasti.

Lice koje završi specijalističke strukovne studije stiče stručni naziv specijalista sa naznakom zvanja drugog stepena strukovnih studija iz odgovarajuće oblasti.

Lice koje završi master akademske studije stiče akademski naziv master sa naznakom zvanja drugog stepena master akademskih studija iz odgovarajuće oblasti.

Lice koje završi master strukovne studije stiče stručni naziv strukovni master sa naznakom zvanja drugog stepena master strukovnih studija iz odgovarajuće oblasti.

Lice koje završi doktorske, odnosno akademske studije trećeg stepena, stiče naučni naziv doktor nauka, odnosno doktor umetnosti, sa naznakom oblasti.

Listu zvanja iz odgovarajućih oblasti i skraćenice stručnih, akademskih i naučnih naziva utvrđuje Nacionalni savet, na predlog Konferencije univerziteta, odnosno Konferencije akademija strukovnih studija.

Skraćenica stručnog naziva i akademskog naziva master navodi se iza imena i prezimena, a skraćenica akademskog naziva magistar nauka, odnosno magistar umetnosti i naučnog naziva doktor nauka, odnosno doktor umetnosti ispred imena i prezimena.

U međunarodnom prometu i u diplomi na engleskom jeziku naziv koji je steklo lice iz stava 1. ovog člana je *bachelor*, naziv koji je steklo lice iz stava 2. ovog člana je *bachelor with honours*, naziv koji je steklo lice iz stava 3. ovog člana je *bachelor (appl.)*, naziv koje je steklo lice iz stava 6. ovog člana je *master*, naziv koje je steklo lice iz stava 7. ovog člana je *master (appl.)*, a naziv koje je steklo lice iz stava 8. ovog člana je Ph.D., odnosno odgovarajući naziv na jeziku na koji se diploma prevodi.

XII OBRAZOVANJE TOKOM ČITAVOG ŽIVOTA

Član 96

Visokoškolska ustanova u okviru svoje delatnosti može realizovati programe obrazovanja tokom čitavog života van okvira studijskih programa za koje je dobila dozvolu za rad.

Uslovi, način i postupak realizacije programa iz stava 1. ovog člana uređuju se opštim aktom ustanove.

Licu koje je savladalo program iz stava 1. ovog člana ustanova izdaje uverenje.

Lice upisano na program iz stava 1. ovog člana nema status studenta, u smislu ovog zakona.

XIII EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE

Evidencija

Član 97

Visokoškolska ustanova vodi: matičnu knjigu studenata, evidenciju o izdatim diplomama i dodacima diploma, evidenciju o priznatim stranim visokoškolskim ispravama i zapisnik o polaganju ispita.

Evidencija iz stava 1. ovog člana vodi se na srpskom jeziku, ćirilčnim pismom. Na teritoriji opštine u kojoj je u službenoj upotrebi i latinično pismo, evidencija se vodi i tim pismom. Tekst latiničnim pismom ispisuje se ispod teksta ćirilčnim pismom.

Kada se nastava ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, evidencija iz stava 1. ovog člana vodi se na srpskom jeziku ćirilčnim pismom i na jeziku i pismu nacionalne manjine.

Baza podataka i informacioni sistem

Član 97a

Visokoškolska ustanova ima informacioni sistem i vodi bazu podataka.

Baza podataka predstavlja skup evidencija iz člana 97. koje ustanova vodi u elektronskom obliku.

Evidencije koje vodi visokoškolska ustanova predstavljaju skup podataka o ustanovi, studentima, roditeljima (izdržavaocima) i zaposlenima.

Jedinstveni informacioni sistem univerziteta čine objedinjeni podaci iz evidencija svih visokoškolskih ustanova u njegovom sastavu koji se vode kao jedinstvena baza podataka.

Podaci u evidencijama

Član 97b

Podaci o visokoškolskoj ustanovi predstavljaju skup opštih podataka kojima se određuje pravni status visokoškolske ustanove, status visokoškolske ustanove u sistemu visokog obrazovanja, podaci o studijskim programima koje visokoškolska ustanova realizuje, podaci o objektu visokoškolske ustanove, aktima i organima visokoškolske ustanove, podaci o akreditaciji visokoškolske ustanove i rezultatima spoljašnjeg vrednovanja visokoškolske ustanove.

Podaci o studentima, roditeljima (izdržavaocima) i zaposlenima predstavljaju skup podataka o ličnosti kojima se određuje njihov identitet, obrazovni, socijalni i zdravstveni status i potrebna obrazovna, socijalna i zdravstvena podrška.

Za određivanje identiteta prikupljaju se sledeći podaci: ime, prezime, ime jednog roditelja, pol, jedinstveni matični broj građana, broj pasoša za strane državljanke, datum rođenja, mesto rođenja, država i adresa stalnog stanovanja, tip naselja stalnog stanovanja, nacionalna pripadnost (bez obaveze izjašnjavanja/uz pismenu saglasnost), bračni status, državljanstvo, adresa, kontakt telefon, fotografija i drugi podaci u skladu sa ovim zakonom.

Za određivanje obrazovnog statusa studenata prikupljaju se podaci o prethodno završenoj srednjoj školi, upisanom studijskom programu, vrsti studija i godini prvog upisa na studijski program.

Za određivanje socijalnog statusa studenata prikupljaju se podaci o načinu finansiranja studija, načinu izdržavanja tokom studija, mestu stanovanja (adresi) tokom studiranja, tipu smeštaja tokom studiranja, radnom statusu studenta tokom studiranja, izdržavanjem licima, školskoj spremi oba roditelja, radnom statusu roditelja (izdržavaoca) i zanimanju roditelja ili izdržavaoca.

Za određivanje zdravstvenog statusa studenata prikupljaju se podaci o potrebama za pružanjem dodatne podrške prilikom obavljanja svakodnevnih aktivnosti na visokoškolskoj ustanovi.

Podaci o studentima prikupljaju se putem obrasca čiji sadržaj propisuje republički organ nadležan za poslove statistike, a koji se može popunjavati u elektronskoj ili papirnoj formi.

U informacionom sistemu se takođe vodi evidencija o jeziku na kome se izvodi studijski program, obavezanim i izbornim predmetima, stranim jezicima, podaci o predispitnim obavezama, podaci o polaganim ispitima, ocenama na predispitnim obavezama i ispitima, podaci o ostvarenim ESPB bodovima, podaci o nagradama i pohvalama osvojenim tokom studiranja i izdatim javnim ispravama.

Podaci o nastavnicima, saradnicima i ostalim zaposlenima obavezno sadrže: ime, prezime, ime jednog roditelja, pol, jedinstveni matični broj građana, broj pasoša za strane državljane, datum rođenja, mesto rođenja, državu i adresu stalnog stanovanja, nacionalnu pripadnost (bez obaveze izjašnjavanja/uz pismenu saglasnost), državljanstvo, adresu, kontakt telefon, stepen stručne spreme, zvanje, vrstu ugovora o angažovanju, fotografiju i druge podatke u skladu sa posebnim zakonom.

Bliže uslove i način uspostavljanja informacionog sistema, vođenja, prikupljanja, unosa, ažuriranja i dostupnosti podataka koji se unose u informacioni sistem, evidencije, javne isprave kao i druga pitanja od značaja za vođenje evidencija i izdavanje javnih isprava, propisuje ministar.

Podaci o ličnosti upisani u evidenciju prikupljaju se, obrađuju, čuvaju i koriste za potrebe obrazovne politike, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Svrha obrade podataka

Član 97v

Svrha obrade podataka je obezbeđivanje indikatora radi praćenja obuhvata studenata, efikasnog i kvalitetnog funkcionisanja obrazovnog sistema, planiranja obrazovne politike, praćenje, proučavanje i unapređivanje obrazovnog nivoa studenata, profesionalnog statusa i usavršavanja nastavnika, rada visokoškolskih ustanova, efikasno finansiranje sistema visokog školstva i stvaranje osnova za sprovođenje nacionalnih i međunarodnih istraživanja u oblasti obrazovanja.

Korišćenje podataka

Član 97g

Nadležnom ministarstvu dostavljaju se podaci u anonimiziranom obliku, osim podataka o ličnosti potrebnih za vođenje registra nastavnika.

Korisnik podataka iz informacionog sistema visokoškolske ustanove može biti i drugi državni i drugi organ i organizacija, kao i pravno i fizičko lice, pod uslovom da je zakonom ili drugim propisima ovlašćeno da traži i prima podatke, da su ti podaci neophodni za izvršenje poslova iz njegove nadležnosti ili služe za potrebe istraživanja i da obezbedi zaštitu podataka o ličnosti.

Ažuriranje i čuvanje podataka

Član 97d

Podaci u evidencijama, odnosno bazi podataka ažuriraju se na dan nastanka promene, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promene.

Svi podaci iz člana 97. stav 1. trajno se čuvaju. Visokoškolska ustanova je dužna da obezbedi trajnost očitavanja podataka sačuvanih na elektronskim medijima.

Zaštita podataka iz evidencije

Član 98

Svi vidovi prikupljanja, čuvanja, obrade i korišćenja podataka sprovode se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Podaci u evidenciji, bazi podataka i informacionom sistemu visokoškolske ustanove moraju biti bezbednim merama zaštićeni od neovlašćenog pristupa i korišćenja.

Za potrebe naučnoistraživačkog rada i prilikom izrade obrazovno-političkih i statističkih analiza, podaci o ličnosti koriste se i objavljuju na način kojim se obezbeđuje zaštita identiteta studenata, nastavnika i drugih zaposlenih na visokoškolskoj ustanovi.

Javne isprave

Član 99

Na osnovu podataka iz evidencije visokoškolska ustanova izdaje javne isprave.

Javne isprave u smislu ovog zakona jesu: studentska knjižica (indeks), diploma o stečenom visokom obrazovanju i dodatak diplomi.

Visokoškolska ustanova izdaje javne isprave na srpskom jeziku ćiriličnim pismom. Na teritoriji opštine u kojoj je u službenoj upotrebi i latinično pismo, visokoškolska ustanova izdaje javne isprave i na tom pismu. Tekst latiničnim pismom ispisuje se ispod teksta ćiriličnim pismom.

Kada se nastava ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, odnosno na nekom od svetskih jezika, javne isprave se izdaju na obrascu koji je štampan dvojezično na srpskom jeziku ćiriličnim pismom i na jeziku i pismu na kojem se izvodi nastava.

Na zahtev studenta samostalna visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu o savladanom delu studijskog programa, koja sadrži podatke o nivou, prirodi i sadržaju studija, kao i postignute rezultate.

Sadržaj javne isprave iz stava 2. ovog člana propisuje ministar.

Diploma i dodatak diplomi izdaju se i na engleskom jeziku.

Diploma se overava suvim žigom samostalne visokoškolske ustanove.

Dodatak diplomi obavezno se izdaje uz diplomu.

Opis sistema visokog obrazovanja u Republici u vreme stečenog obrazovanja navedenog u diplomi mora biti priložen dodatku diplome.

Diploma i dodatak diplomi

Član 100

Diplomu i dodatak diplomi potpisuju:

1) na univerzitetu - rektor i dekan odgovarajućeg fakulteta, odnosno umetničke akademije, u sastavu univerziteta;

2) na akademiji strukovnih studija - predsednik;

3) na visokoj školi i visokoj školi strukovnih studija - direktor.

Zajedničku diplomu i dodatak diplomi potpisuju ovlašćena lica visokoškolskih ustanova koje izvode studijski program za sticanje zajedničke diplome.

Oglašavanje ništavim

Član 101

Diploma, odnosno dodatak diplomi oglašavaju se ništavim:

1) ako su izdati od neovlašćene organizacije;

2) ako su potpisani od neovlašćenog lica;

3) ako imalac diplome nije ispunio sve ispitne obaveze na način i po postupku utvrđenim zakonom i studijskim programom visokoškolske ustanove.

Visokoškolska ustanova oglašava ništavom diplomu, odnosno dodatak diplomi iz razloga utvrđenih u stavu 1. tač. 2) i 3) ovog člana.

Visokoškolska ustanova oglašava ništavom diplomu o stečenom akademskom nazivu magistra, ako utvrdi da završni rad nije rezultat samostalnog rada kandidata.

Visokoškolska ustanova oglašava ništavom diplomu o stečenom naučnom nazivu doktora nauka, ako utvrdi da doktorska disertacija nije originalan naučni, odnosno umetnički rezultat rada kandidata.

Ministar, po službenoj dužnosti, oglašava ništavom diplomu, odnosno dodatak diplomi iz razloga utvrđenih u stavu 1. tačka 1) ovog člana.

Izdavanje nove javne isprave

Član 102

Visokoškolska ustanova izdaje novu javnu ispravu posle proglašenja originala javne isprave nevažećim u "Službenom glasniku Republike Srbije", na osnovu podataka iz evidencije koju vodi.

Javna isprava iz stava 1. ovog člana ima značaj originalne javne isprave.

Na javnoj ispravi iz stava 1. ovog člana stavlja se naznaka da se radi o novoj javnoj ispravi koja je izdata posle proglašenja originala javne isprave nevažećim.

Zamena javne isprave

Član 103

U slučaju kad su evidencija iz člana 97. ovog zakona i arhivska građa uništeni ili nestali, lice koje nema javnu ispravu koju izdaje visokoškolska ustanova može opštinskom sudu na čijem području je sedište ili je bilo sedište visokoškolske ustanove podneti zahtev za utvrđivanje stečenog obrazovanja.

Zahtev sadrži dokaze na osnovu kojih može da se utvrdi da je to lice steklo odgovarajuće obrazovanje i potvrdu da je arhivska građa uništena ili nestala.

Potvrdu da je arhivska građa uništena ili nestala izdaje visokoškolska ustanova na kojoj je lice steklo obrazovanje ili druga ustanova koja je preuzela evidenciju, odnosno arhivsku građu, a ako takva ustanova ne postoji, potvrdu izdaje Ministarstvo.

Rešenje o utvrđivanju stečenog obrazovanja opštinski sud donosi u vanparničnom postupku.

Rešenje iz stava 4. ovog člana zamenjuje javnu ispravu koju izdaje visokoškolska ustanova.

XIV PRIZNAVANJE STRANIH VISOKOŠKOLSKIH ISPRAVA I VREDNOVANJE STRANIH STUDIJSKIH PROGRAMA

Priznavanje stranih visokoškolskih isprava

Član 104

Priznavanje strane visokoškolske isprave jeste postupak kojim se imaocu te isprave utvrđuje pravo na nastavak obrazovanja, odnosno na zapošljavanje. Postupak priznavanja strane visokoškolske isprave sprovodi se u skladu sa odredbama ovog zakona, ako međunarodnim ugovorom nije predviđeno drugačije.

Visokoškolska javna isprava stečena u SFRJ - do 27. aprila 1992. godine, u Saveznoj Republici Jugoslaviji, odnosno Državnoj zajednici Srbija i Crna Gora - do 16. juna 2006. godine i Republici Srpskoj ne podleže postupku priznavanja strane visokoškolske isprave.

Javna isprava iz stava 2. ovog člana proizvodi isto pravno dejstvo kao javna isprava izdata u Republici.

Visinu takse za troškove postupka priznavanja strane visokoškolske isprave, oslobađanje od plaćanja takse i druga pitanja u vezi sa troškovima postupka priznavanja strane visokoškolske isprave propisuje ministar.

Vrednovanje stranih studijskih programa

Član 105

Vrednovanje stranog studijskog programa vrši se na osnovu vrste i nivoa postignutih znanja i veština, uzimajući u obzir sistem obrazovanja u zemlji u kojoj je visokoškolska isprava stečena, uslove upisa, kompetencije stečene završetkom studijskog programa, prava koja proističu iz strane visokoškolske isprave u zemlji u kojoj je stečena i druge relevantne činjenice, bez razmatranja formalnih obeležja i strukture studijskog programa.

Vrednovanje stranog studijskog programa, odnosno dela studijskog programa, radi nastavka obrazovanja, vrši stručni organ samostalne visokoškolske ustanove kojoj je podnet zahtev za akademsko priznavanje.

Vrednovanje stranog studijskog programa radi zapošljavanja vrši Nacionalni centar za priznavanje stranih visokoškolskih isprava (u daljem tekstu: ENIC/NARIC centar), kao unutrašnja organizaciona jedinica Ministarstva.

Za potrebe davanja stručnog mišljenja u postupku prvog vrednovanja stranog studijskog programa radi zapošljavanja, ministar obrazuje komisiju od najmanje tri člana iz reda profesora univerziteta iz odgovarajućih oblasti, sa liste koju obrazuje Konferencija univerziteta Srbije.

Jednom izvršeno vrednovanje određenog stranog studijskog programa važi za sve naredne slučajeve priznavanja strane visokoškolske isprave kada je strana visokoškolska isprava stečena završavanjem istog studijskog programa.

Informacije o činjenicama iz stava 1. ovog člana daje ENIC/NARIC centar.

U postupku vrednovanja radi priznavanja domaće visokoškolske isprave u inostranstvu, informacije o samostalnoj visokoškolskoj ustanovi i sistemu obrazovanja daje ENIC/NARIC centar.

Priznavanje strane visokoškolske isprave radi nastavka obrazovanja

Član 105a

Priznavanje strane visokoškolske isprave radi nastavka obrazovanja u sistemu visokog obrazovanja (u daljem tekstu: akademsko priznavanje) sprovodi samostalna visokoškolska ustanova, po prethodno izvršenom vrednovanju stranog studijskog programa, odnosno dela studijskog programa.

Nastavak obrazovanja i upis višeg obrazovnog stepena mogu biti uslovljeni obavezom sticanja dodatnih ishoda učenja ili odbijeni ako se utvrdi postojanje suštinske razlike između vrste i nivoa postignutih znanja i veština i uslova za upis na određeni studijski program.

Kriterijume za utvrđivanje postojanja suštinske razlike između vrste i nivoa postignutih znanja i veština i uslova za upis na određeni studijski program i postupak akademskog priznavanja propisuje samostalna visokoškolska ustanova svojim opštim aktom, a teret dokazivanja postojanja suštinske razlike snosi nadležni stručni organ.

Rešenje o ishodu postupka iz stava 1. ovog člana donosi stručni organ samostalne visokoškolske ustanove u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahteva.

Rešenje iz stava 4. ovog člana je konačno.

Ukoliko nije drugačije propisano, na postupak akademskog priznavanja primenjuje se zakon kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Priznavanje strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja

Član 105b

Priznavanje strane visokoškolske isprave radi zapošljavanja (u daljem tekstu: profesionalno priznavanje) sprovodi Ministarstvo preko ENIC/NARIC centra.

Profesionalno priznavanje vrši se po prethodno izvršenom vrednovanju stranog studijskog programa.

Rešenje o profesionalnom priznavanju posebno sadrži: naziv, vrstu, nivo i trajanje (obim) studijskog programa, odnosno kvalifikacije, koji je naveden u stranoj visokoškolskoj ispravi - na izvornom jeziku i na srpskom jeziku i naučnu, umetničku, odnosno stručnu oblast u okviru koje je ostvaren studijski program.

Ministar donosi rešenje o profesionalnom priznavanju u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahteva.

Rešenje o profesionalnom priznavanju je konačno.

Ukoliko nije drugačije propisano, na postupak profesionalnog priznavanja primenjuje se zakon kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Rešenje o profesionalnom priznavanju ima značaj javne isprave

Nacionalni savet proširuje listu stručnih, akademskih i naučnih naziva iz člana 11. stav 1. tačka 14. ovog zakona i utvrđuje nazive kvalifikacija za priznate strane visokoškolske isprave, sa posebnom oznakom, na osnovu polja iz člana 27. ovog zakona.

Evidencija o sprovedenom postupku priznavanja

Član 105v

Organ nadležan za sprovođenje postupka priznavanja strane visokoškolske isprave vodi evidenciju i trajno čuva dokumentaciju o sprovedenim postupcima.

Evidencija iz stava 1. ovog člana vodi se u elektronskoj i pismenoj formi i obuhvata: prezime, ime jednog roditelja i ime, datum i mesto rođenja, državljanstvo, adresu i broj telefona imao ca strane visokoškolske isprave - podnosioca zahteva; naziv visokoškolske ustanove koja je izdala ispravu, mesto i državu, trajanje studija (studijskog programa), vrstu i nivo studija, smer studija (program, disciplinu), stručni, akademski, naučni naziv, broj i datum akta o vrednovanju stranog studijskog programa i naziv organa koji ga je doneo, broj i datum akta o dodatnim ispitima, broj i datum akta o položenim dodatnim ispitima, broj i datum rešenja o priznavanju strane visokoškolske isprave i kratak sadržaj dispozitiva rešenja.

XV UPRAVNI NADZOR

Član 106

Upravni nadzor nad radom visokoškolskih ustanova vrši Ministarstvo.

Inspekcijски nadzor vrše inspektori, odnosno druga ovlašćena lica (u daljem tekstu: inspektori).

Poslove inspektora može obavljati diplomirani pravnik, sa položenim stručnim ispitom za rad u organima državne uprave i najmanje pet godina radnog iskustva u oblasti obrazovanja.

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašćen da:

- 1) poništi upis studenata u prvu godinu studija preko broja studenata utvrđenog, u skladu sa članom 84. ovog zakona;
- 2) poništi upis studenata koji je obavljen suprotno odredbama ovog zakona;

3) privremeno zabrani obavljanje delatnosti visokog obrazovanja, odnosno izvođenje studijskog programa pravnom licu koje tu delatnost obavlja suprotno odredbama ovog zakona, uverenju o akreditaciji, odnosno dozvoli za rad;

4) preduzima druge mere za koje je zakonom ili drugim propisom ovlašćen.

XVI KAZNENE ODREDBE

Član 107

Novčanom kaznom od 100.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj visokoškolska ustanova, ako:

1) obavlja delatnost van sedišta i van objekata u kojima se obavlja delatnost (član 32. stav 4. i član 41. stav 13);

1a) ne učini dostupnom javnosti doktorsku disertaciju pre javne odbrane, odnosno ako ne uspostavi digitalni repozitorijum ili u njemu ne čuva odbranjenu doktorsku disertaciju ili ne dostavi Ministarstvu kopiju sadržaja koji čuva u javnom repozitorijumu (član 30. st. 8-10);

2) ostvaruje studijski program koji nije naveden u dozvoli za rad (član 41. stav 13);

3) izvrši promenu naziva, sedišta i statusnu promenu suprotno odredbama ovog zakona (član 43. stav 1);

3a) izabere organ poslovođenja suprotno odredbama ovog zakona (član 54. stav 1);

3b) ne učini dostupnim javnosti podatke o iznosu sredstava ustanove (član 57. stav 5);

4) naplati školarinu veću od utvrđene u skladu sa ovim zakonom (član 61);

5) posebno naplaćuje usluge studentima koje su obuhvaćene školarinom (član 61. stav 5);

5a) ne učini dostupnim javnosti merila za utvrđivanje visine školarine i odluku o visini školarine (član 61. stav 7);

6) primi u radni odnos nastavnika koji ne ispunjava uslove predviđene ovim zakonom, ili bez konkursa (čl. 63-66);

7) ne organizuje predavanja i druge oblike nastave (član 81. stav 2);

8) upiše na studijski program kandidata koji se nije prijavio na konkurs ili suprotan konkursu (član 83);

9) upiše studente preko broja utvrđenog u skladu sa ovim zakonom (član 84);

10) ne vodi na propisan način ili neuredno vodi evidenciju i izdaje javne isprave koje po sadržini ne odgovaraju sadržini koju je utvrdio ministar (član 97. stav 5. i član 99. stav 6);

11) izda diplomu koja ne odgovara akreditovanom studijskom programu (član 16. stav 1);

12) neosnovano naplati školarinu (čl. 61. i 88);

13) ako nastavniku otkáže ugovor o radu suprotno odredbama zakona (član 74. stav 1).

Novčanom kaznom od 20.000 do 60.000 dinara kazniće se odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

XVII POVERAVANJE POSLOVA AUTONOMNOJ POKRAJINI VOJVODINI

Član 108

Na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine, poslove utvrđene članom 23. stav 1. tač. 4) i 7), članom 40. stav 1, članom 41. st. 2, 5 - 7. i 10 - 12, članom 41. stav 2, članom 42. st. 2. i 10, članom 43. stav 2, članom 45. stav 2, članom 47. st. 8. i 10, članom 52. stav 4, članom 61. stav 3, članom 84. stav 3, članom 101. stav 5, članom 103. stav 3, članom 105. st. 3. i 4., članom 106. i članom 127. stav 6. ovog zakona, obavlja, preko svojih organa, Autonomna pokrajina Vojvodina.

Poslovi iz stava 1. ovog člana obavljaju se kao povereni.

Nadležni pokrajinski organi sarađuju sa Ministarstvom u obavljanju poslova iz stava 1. ovog člana.

Ministarstvo ima prema nadležnim pokrajinskim organima, u pogledu poverenih poslova državne uprave iz stava 1. ovog člana, prava i dužnosti propisane zakonom kojim se uređuje državna uprava.

XVIII VISOKOŠKOLSKE USTANOVE ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA NA TERITORIJI AUTONOMNE POKRAJINE KOSOVO I METOHIJA

Član 109

Do prestanka funkcionisanja privremenog pravnog sistema uspostavljenog na osnovu Rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija br. 1244, na teritoriji Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, nad visokoškolskim ustanovama čiji je osnivač Republika, Vlada ima sva prava i obaveze osnivača, u skladu sa ovim zakonom.

XIX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Nacionalni savet

Član 110

Narodna skupština će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona izabrati članove Nacionalnog saveta.

Do izbora članova Nacionalnog saveta njegove poslove obavljaće Republički savet za razvoj univerzitetskog obrazovanja, obrazovan prema Zakonu o univerzitetu ("Službeni glasnik RS", broj 21/02).

Do obrazovanja Konferencije akademija strukovnih studija članove Nacionalnog saveta iz člana 10. stav 1. tačka 2) ovog zakona predlaže telo iz člana 112. ovog zakona.

Predlagači članova Nacionalnog saveta iz člana 10. ovog zakona dužni su da dostave liste kandidata u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ako predlagači ne dostave liste u roku iz stava 4. ovog člana, Narodna skupština imenuje članove Nacionalnog saveta iz reda propisane strukture, na predlog nadležnog odbora Narodne skupštine.

Nacionalni savet utvrdiće standarde iz člana 11. ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Komisija za akreditaciju

Član 111

Do obrazovanja Komisije iz člana 13. ovog zakona, a najkasnije do isteka roka od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, njene poslove u postupku izdavanja dozvole za rad vršiće Komisija za akreditaciju visokog obrazovanja, osnovana odlukom Republičkog saveta iz člana 110. stav 2. ovog zakona.

Konferencija akademija strukovnih studija

Član 112

Do obrazovanja Konferencije akademija strukovnih studija poslove iz njene nadležnosti obavljaće telo koje čine direktori viših škola koje su dobile rešenje o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje delatnosti do stupanja na snagu ovog zakona.

Naučne oblasti

Član 113

Nacionalni savet će u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona utvrditi listu obrazovno-naučnih, obrazovno-umetničkih i stručnih oblasti, u okviru polja iz člana 27. ovog zakona.

Do utvrđivanja liste iz stava 1. ovog člana, odgovarajućim oblastima smatraju se oblasti utvrđene statutima visokoškolskih ustanova iz kojih se izdaju diplome, u skladu sa Zakonom o univerzitetu ("Službeni glasnik RS", broj 21/02).

Podzakonski akti

Član 114

Ministar će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti podzakonske akte, u skladu sa ovim zakonom.

Lista zvanja

Član 115

Lista zvanja iz člana 95. stav 7. ovog zakona utvrdiće se najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akreditacija i dozvola za rad

Član 116

Postupak akreditacije i dobijanja dozvole za rad univerziteta, fakulteta, odnosno akademija umetnosti koji su dobili rešenje o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje delatnosti do stupanja na snagu ovog zakona sprovede se najkasnije u roku od tri godine od dana obrazovanja Komisije za akreditaciju.

Univerziteti i fakulteti, odnosno akademije umetnosti u sastavu univerziteta, koji su dobili rešenje o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje delatnosti do stupanja na snagu ovog zakona, smatraće se da imaju dozvolu za rad do okončanja postupka iz stava 1. ovog člana.

Fakulteti, odnosno akademije umetnosti van sastava univerziteta, a koji su dobili rešenje o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje delatnosti do stupanja na snagu ovog zakona, smatraće se da imaju dozvolu za rad kao visoke škole do okončanja postupka iz stava 1. ovog člana.

Nastavni planovi i programi koje izvode visokoškolske ustanove iz ovog člana smatraće se odobrenim, odnosno akreditovanim studijskim programima do okončanja postupka iz stava 1. ovog člana.

Univerziteti i fakulteti u sastavu univerziteta

Član 117

Univerziteti, fakulteti, odnosno akademije umetnosti usaglasice svoju organizaciju i opšte akte sa ovim zakonom u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 118

Fakulteti čiji je osnivač Republika, osnovani do dana stupanja na snagu ovog zakona, zadržavaju svojstvo pravnog lica, osim ako odlukom svog nadležnog organa to svojstvo ne prenesu na univerzitet, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Univerzitet, polazeći od odluka iz stava 1. ovog člana, donosi akt o reorganizaciji univerziteta kojim usklađuje svoju organizaciju sa ovim zakonom, utvrđuje status ustanova sa svojstvom pravnog lica u svom sastavu iz člana 34, u vezi sa članom 47. stav 7. ovog zakona, odnosno osniva visokoškolske jedinice u svom sastavu bez svojstva pravnog lica, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akt o reorganizaciji iz stava 2. ovog člana donosi savet univerziteta, na predlog naučno-nastavnog, odnosno nastavno-umetničkog veća.

Ustanovama i jedinicama u sastavu univerziteta koje ne ispunjavaju uslove iz člana 47. stav 7. ovog zakona prestaje status pravnog lica danom određenim aktom o reorganizaciji, a najkasnije u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Univerzitet iz stava 2. ovog člana, fakulteti, odnosno druge visokoškolske jedinice koje osniva univerzitet, preuzimaju prava i obaveze ustanova i organizacija iz stava 4. ovog člana, u skladu sa aktom o reorganizaciji.

Više škole

Član 119

Više škole koje su dobile rešenje o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje delatnosti do stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju sa radom, ali bez mogućnosti upisa novih studenata posle školske 2006/2007. godine.

Više škole iz stava 1. ovog člana dužne su da podnesu zahtev za izdavanje dozvole za rad u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Viša škola koja dobije dozvolu za rad nastavlja da radi kao visokoškolska ustanova, u skladu sa dozvolom za rad.

Viša škola koja ne dobije dozvolu za rad prestaje sa radom u roku od dve godine od dana donošenja rešenja o odbijanju zahteva za izdavanje dozvole za rad.

Visokoškolska ustanova iz stava 3. ovog člana konstituiraće organe upravljanja, stručne organe, studentski parlament i izvršice izbor organa poslovođenja u skladu sa ovim zakonom u roku od tri meseca od dana dobijanja dozvole za rad.

Do konstituisanja organa iz stava 5. ovog člana na rad visokoškolske ustanove primenjuju se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Organi visokoškolskih ustanova

Član 120

Konstituisanje organa upravljanja, stručnih organa i studentskog parlamenta, kao i izbor organa poslovođenja univerziteta, odnosno fakulteta iz člana 118. ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom, izvršice se u roku od tri meseca od dana donošenja akta o reorganizaciji univerziteta.

Konstituisanjem organa upravljanja, stručnih organa i studentskog parlamenta, kao i izborom organa poslovođenja iz stava 1. ovog člana, prestaje mandat članovima organa upravljanja i stručnih organa konstituisanih po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, kao i mandat organa poslovođenja izabranih po tim propisima.

Organ poslovođenja visokoškolske ustanove imenuje komisiju za sprovođenje izbora za studentski parlament, koja utvrđuje postupak izbora u roku od dva meseca od dana donošenja akta o reorganizaciji univerziteta i sprovodi izbore.

Izbori u zvanja

Član 121

Započeti izbori u zvanje nastavnika i saradnika prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po tim propisima, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Status nastavnika i saradnika viših škola

Član 122

Nastavnici, izuzev profesora viših škola, i saradnici izabrani po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona obavljaju poslove nastavnika, odnosno saradnika, do isteka vremena na koje su birani.

Profesor više škole koji ispunjava uslove za izbor u zvanje profesora strukovnih studija prema odredbama ovog zakona, smatra se da ima zvanje profesora strukovnih studija.

Profesor više škole koji ne ispunjava uslove za izbor u zvanje profesora strukovnih studija prema odredbama ovog zakona, a ima najmanje 15 godina radnog staža na poslovima nastavnika na dan stupanja na snagu ovog zakona, smatra se da ima zvanje profesora strukovnih studija.

Profesor više škole koji ne ispunjava uslove za izbor u zvanje profesora strukovnih studija prema odredbama ovog zakona, a nema najmanje 15 godina radnog staža na poslovima nastavnika na dan stupanja na snagu ovog zakona, smatra se da ima zvanje predavača.

Lica izabrana u zvanje asistenta pripravnika, odnosno asistenta, po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona imaju pravo da budu ponovo izabrana u isto zvanje na period u trajanju od tri godine.

Studenti

Član 123

Studenti upisani na osnovne studije i na studije na višim školama do stupanja na snagu ovog zakona mogu završiti ove studije po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do kraja školske 2015/2016. godine, odnosno do kraja školske 2016/2017. godine za studente upisane na integrisane studije iz polja medicinskih nauka.

Studenti upisani do stupanja na snagu ovog zakona na studije na višim školama koje ne dobiju dozvolu za rad mogu završiti studije po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija u roku od dve godine od dana donošenja rešenja o odbijanju zahteva za izdavanje dozvole za rad.

Studenti upisani na magistarske studije do stupanja na snagu ovog zakona imaju pravo da završe studije po započetom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do kraja školske 2015/2016. godine.

Studenti upisani na doktorske studije, odnosno kandidati koji su prijavili doktorsku disertaciju do stupanja na snagu ovog zakona, imaju pravo da završe studije po započetom planu i programu, uslovima i pravilima studija, odnosno da steknu naučni stepen doktora nauka, najkasnije do kraja školske 2015/2016. godine.

Studenti iz stava 1. ovog člana imaju pravo da nastave započete studije po studijskom programu koji je donet u skladu sa odredbama ovog zakona, na način i po postupku utvrđenim opštim aktom visokoškolske ustanove.

Pravila o finansiranju studija

Član 124

Izuzetno od odredaba člana 88. Zakona, student može da se u narednoj školskoj godini finansira iz budžeta ako u školskoj 2009/2010, odnosno 2010/2011. godini ostvari najmanje 48 ESPB bodova i rangira se u okviru ukupnog broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta, u skladu sa ovim zakonom.

Rangiranje studenata iz stava 1. ovog člana obuhvata studente upisane iste školske godine na određeni studijski program, a vrši se polazeći od broja ostvarenih ESPB bodova i postignutog uspeha u savlađivanju studijskog programa, na način i po postupku utvrđenim opštim aktom visokoškolske ustanove.

Studenti upisani u prvu godinu osnovnih studija školske 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009. i 2009/2010. godine zadržavaju pravo da se finansiraju iz budžeta najduže godinu dana po isteku redovnog trajanja studija.

Student koji ne ostvari pravo iz stava 1. ovog člana u narednoj školskoj godini nastavlja studije u statusu studenta koji se sam finansira.

Visokoškolska ustanova za studente iz stava 3. ovog člana uređuje odgovarajući način izvođenja nastave, odnosno polaganja ispita u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

Student koji se finansira iz budžeta može u tom statusu da ima upisan samo jedan studijski program na istom nivou studija.

Uvođenje ESPB bodova

Član 125

U postupku uvođenja i primene ESPB bodova visokoškolska ustanova je dužna da prati rezultate postignute na ispitu, kao i druge odgovarajuće pokazatelje opterećenja studenata i da pribavi mišljenje studenata o efektivnom opterećenju u savlađivanju programskih sadržaja.

Na osnovu pokazatelja iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova prilagođava vrednost bodova dodeljenih pojedinim predmetima.

Javne isprave

Član 126

Licu koje je steklo ili stekne pravo na javnu ispravu prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu na obrascu propisanom do stupanja na snagu ovog zakona.

Na javne isprave iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe čl. 101-103. ovog zakona.

Usklađivanje stečenih akademskih, stručnih, odnosno naučnih naziva

Član 127*

Stručni, akademski, odnosno naučni naziv stečen prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, u pogledu prava koja iz njega proizlaze, izjednačen je sa odgovarajućim stručnim, akademskim, odnosno naučnim nazivom utvrđenim ovim zakonom, i to:

1) stručni naziv stečen završavanjem:

- studija na višoj školi, u trajanju do tri godine, izjednačen je sa stručnim nazivom iz člana 95. stav 3. ovog zakona,

- dela studijskog programa osnovnih studija na fakultetu, čijim završavanjem se stiče prvi stepen visokog obrazovanja, izjednačen je sa stručnim nazivom iz člana 95. stav 1. ovog zakona,

- osnovnih studija na fakultetu, u trajanju od tri godine, izjednačen je sa stručnim nazivom iz člana 95. stav 1. ovog zakona,

- osnovnih studija na fakultetu, u trajanju od četiri do šest godina, izjednačen je sa akademskim nazivom iz člana 95. stav 6. ovog zakona;

2) akademski naziv stečen završavanjem:

- specijalističkih studija na fakultetu izjednačen je sa stručnim nazivom iz člana 95. stav 4. ovog zakona;

3) naučni stepen doktora nauka stečen završavanjem doktorskih studija, odnosno odbranom doktorske disertacije, izjednačen je sa naučnim nazivom doktora nauka iz člana 95. stav 8. ovog zakona.

Lice koje je steklo, ili stekne odgovarajući akademski, stručni ili naučni naziv (u daljem tekstu: naziv) prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, zadržava pravo na njegovo korišćenje u skladu sa propisima prema kojima ih je steklo.

Sticanje doktorata

Član 128

Lica koja su prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona stekla akademski naziv magistra nauka mogu steći akademski naziv doktora nauka odbranom doktorske disertacije prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, najkasnije u roku od sedam godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Lica sa zvanjem magistra nauka koja nisu ostvarila pravo iz stava 1. ovog člana, mogu se upisati na treću godinu doktorskih akademskih studija u odgovarajućoj oblasti, u skladu sa ovim zakonom.

Započeti postupci

Član 129

Započeti postupci po zahtevu za nostrifikaciju, odnosno ekvivalenciju, prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po tim propisima u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci za osnivanje, odnosno dobijanje rešenja o ispunjenosti uslova za rad prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po tim propisima u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja dosadašnjih propisa

Član 130

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o višoj školi ("Službeni glasnik RS", br. 50/92, 39/93, 53/93, 67/93, 48/94 i 24/96), Zakon o univerzitetu ("Službeni glasnik RS", broj 21/02), a Zakon o stručnim nazivima ("Službeni glasnik SRS", br. 31/77 i 17/85) prestaje da važi istekom roka iz člana 115. ovog zakona.

Podzakonski akti doneti na osnovu zakona iz stava 1. ovog člana primenjivaće se i posle prestanka važenja navedenih zakona, sve do donošenja odgovarajućih propisa prema ovom zakonu, osim ako su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Stupanje na snagu zakona

Član 131

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmeni i dopuni Zakona o visokom obrazovanju

("Sl. glasnik RS", br. 97/2008)

Član 2[s1]

(Prestao da važi)

Član 3[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju

("Sl. glasnik RS", br. 44/2010)

Član 32[s2]

Lica koja su stekla ili steknu akademski naziv magistra nauka prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona mogu steći naučni naziv doktora nauka odbranom doktorske disertacije prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona najkasnije do kraja školske 2015/2016. godine.

Član 33[s2]

Članovi Nacionalnog saveta izabrani do stupanja na snagu ovog zakona obavljaju dužnost do izbora novog Nacionalnog saveta u skladu sa ovim zakonom.

Narodna skupština će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona izabrati članove Nacionalnog saveta do punog sastava utvrđenog ovim zakonom.

Član 34[s2]

Nacionalni savet utvrdiće standarde iz člana 3. ovog zakona i uskladiće Pravilnik o Listi stručnih, akademskih i naučnih naziva ("Službeni glasnik RS", br. 30/07, 112/08 i 72/09) sa ovim zakonom u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 35[s2]

Postupci akreditacije, odnosno izdavanja dozvole za rad, započeti do stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se primenom propisa prema kojima su započeti.

Član 36[s2]

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 2. Zakona o izmeni i dopuni Zakona o visokom obrazovanju "Službeni glasnik RS", broj 97/08).

Član 37[s2]

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju

("Sl. glasnik RS", br. 93/2012, 89/2013 i 99/2014)

Član 6[s3]

Odredba člana 4. ovog zakona (izmenjeni član 90. stav 7) primenjuje se od školske 2015/2016. godine.

Broj ispitnih rokova u školskoj 2012/2013. godini je šest, a u školskoj 2013/2014. godini je šest, a termini održavanja ispitnih rokova utvrđuju se statutom visokoškolske ustanove.

Član 7[s3]

Izuzetno od odredaba člana 88. Zakona, student može da se u narednoj godini finansira iz budžeta ako u školskoj 2011/2012. godini ostvari najmanje 48 ESPB bodova i rangira se u okviru ukupnog broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta u skladu sa ovim zakonom, odnosno ako u školskoj 2012/2013. godini ostvari najmanje 48 ESPB bodova i rangira se u okviru broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta u skladu sa ovim zakonom.

Član 8[s3]

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju

("Sl. glasnik RS", br. 99/2014)

Član 35[s4]

Izuzetno od odredaba člana 88. Zakona, student može da se u narednoj godini finansira iz budžeta ako u školskoj 2013/2014, odnosno 2014/2015. godini ostvari najmanje 48 ESPB bodova i rangira se u okviru ukupnog broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta u skladu sa ovim zakonom.

Član 36[s4]

Ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti podzakonska akta u skladu sa ovim zakonom.

Vlada će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti akt kojim će na poseban način urediti priznavanje visokoškolskih isprava i vrednovanje studijskih programa univerziteta sa teritorije Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija koji obavljaju delatnost u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje prava u pogledu nastavka obrazovanja, odnosno zapošljavanja imalaca visokoškolskih isprava sa teritorije Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija.

Član 37[s4]

Visokoškolske ustanove čiji osnivač nije Republika uskladiće svoj osnivački akt sa odredbama ovog zakona u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 38[s4]

Konferencija univerziteta Srbije i Konferencija akademija strukovnih studija će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona predložiti Nacionalnom savetu minimalne uslove za izbor u zvanja nastavnika, a Nacionalni savet će u roku od tri meseca od dana dobijanja predloga utvrditi minimalne uslove za izbor u zvanja nastavnika iz člana 11. tačka 13. Zakona.

Nacionalni savet će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona proširiti listu stručnih, akademskih i naučnih naziva i utvrditi nazive kvalifikacija za priznate strane visokoškolske isprave iz člana 30. ovog zakona (član 105b stav 8).

Član 39[s4]

Vlada će u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona imenovati predstavnike osnivača u savet visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika, i to u slučaju kada je dosadašnjim članovima mandat iz člana 51. stav 4. Zakona istekao, odnosno u slučaju kada nisu bili imenovani.

Član 40[s4]

Postupci za priznavanje strane visokoškolske isprave koji su započeti do stupanja na snagu ovog zakona okončaće se prema propisima po kojima su započeti, a najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ukoliko se postupak iz stava 1. ovog člana ne okonča u roku iz stava 1. ovog člana, podnosilac zahteva za priznavanje strane visokoškolske isprave ima pravo da mu se zahtev rešava po odredbama ovog zakona.

Član 41[s4]

Ministarstvo će obrazovati ENIC/NARIC centar u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka rada ENIC/NARIC centra, postupak profesionalnog priznavanja sprovodiće samostalna visokoškolska ustanova shodnom primenom odredaba ovog zakona.

Član 42[s4]

Univerzitet je dužan da ustanovi javni digitalni repozitorijum iz člana 8. ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona u kome će se čuvati doktorske disertacije koje su odbranjene od dana stupanja na snagu ovog zakona.

U repozitorijumu iz stava 1. ovog člana mogu se čuvati i doktorske disertacije koje su odbranjene pre stupanja na snagu ovog zakona, u skladu sa mogućnostima ustanove.

Član 43[s4]

Studenti iz zemalja Evropske unije moći će da se upisuju na visokoškolske ustanove u statusu studenta koji se finansira iz budžeta od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Član 44[s4]

U Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni glasnik RS", broj 93/12), u članu 6. stav 1. reči: "školske 2014/2015" zamenjuju se rečima: "školske 2015/2016".

Broj ispitnih rokova u školskoj 2014/2015. godini je pet, a termini održavanja ispitnih rokova utvrđuju se aktom visokoškolske ustanove.

Član 45[s4]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", osim člana 3. stav 1. ovog zakona (izmenjeni član 14. stav 4), koji se primenjuje od 1. januara 2015. godine.